

16de Aarg.

1885.

29de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af A. Throndsen.

15de Mai. — 9de Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedens (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit.

Adresse: K. Thronsen, Box 1014, Decorah, Iowa.

Hegners Møbelmagazin

har et smukt Udvalg af alle Slags saavel elegante som simple Møbler til Møblering af Stadsværelser, Dagligværelser og Sovrørelser; elastiske Sengebunde, Lænestole, Svingestole, Episeborde med Indstudplader, Centrumborde af nyeste Façon, Fosfilsten Borde, Spejle og ellers Alt, hvad man pleier at finde i en velforhønt Møbelhandel. Gode Varer til rimelige Priser. Afslag mig et Besøg, førend du kjøber andetsteds

Mine Møbelrum er et Kvartal Nordøst fra Milwaukee & St. Paul R. R. Depot. Chs. Hegner.

Meneely & Company, West Troy, N. Y. .,

Klokker. Fordelagtigt bekjendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.

85 4 1 4 p

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDICE,

Decorah, - - - Iowa.

J. J. O. Gremm.

sælger

Pianoc, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Olie, Maale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

Pianoc og Orgler stemmes, og Arbeidet garanteres.

Office i det gamle Post Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 4

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

16de Aarg. }

15de Mai 1885.

{ 9de Hefte.

Reiseindtryk og Skildringer fra det hellige Land.

Af Wilhelm Fr. Koren,

Sogneprest til Fjeld.

(Fortfat fra No. 8.)

Rain.

Vi havde forladt Jerin, det gamle Jisreel, Atabs Residens, hvor ogsaa Nabots Vingaard laa, og red langsomt bortover Sletten mod Foden af „lille Hermon.“ Paa den nordlige Side af dette Fjeld laa den Stad, som havde stuet et af Herrens herligste Undere, Dpvaekelsen af Enkens Son. Vi havde et Par Timers Ridt til Rain, da vi droge over hin Slette mellem Jisreel og „lille Hermon.“ Vi tænkte paa de frygtelige Blodstrømme, som her gennem Artusfinder havde været udgydt paa denne Israeliternes berømteste Slagmark, fra Sauls Dage og lige ned til dette Aarhundrede. Ved Landsbyen Sulem (deraf Sulamith d. e. Kvinden fra Sulem, Hois. 6. 13) naaede vi „lille Hermon.“ Dette 1,700 Fod høie Fjeld klover den mægtige Jisreel Slettes østlige Parti i 2 Dele, hvoraf den nordlige Del styder sig østover mellem „lille Hermon“ og

Tabor, hvilket sidste næsten omslynges af Sletten. Fra Sulem fulgte vi nu Fjeldets Fod i en Halvkreds, indtil vi i østlig Retning nærmede os Rain. Min arabiske Ledfager kaldte den „Rin“. Jeg var spændt paa at se om Rain (d. e. den skønne) vilde svare til sit Navn. De forskellige Reiseskildringer, jeg havde læst, omtalte ikke, saavidt jeg kunde erindre, noget Besog i Rain, desto mere forventningsfuld var jeg. Vi nærmede os en Bakke ved Fjeldets Fod, og paa Toppen af Bakken laa nogle elendige arabiske Huse — det var Rain. Der nedefra at se med „lille Hermons“ mørke Fjeldside i Baggrunden var den alt Andet end skøn. Vi rede op over Bakken og stege af Hestene lige ved Byen. Da vi nu herfra kastede Blikket ud i den Natur, som laa udbredt for os, da forstod jeg dog, at Byen havde Ret til at bære sit Navn. Det var et storartet Landskab, fuldt af straalende Skønhed.

Til fuldkommen Naturskønhed hører rigtignok Vand, og det savnedes her. Men Søvet var dog ikke saa stort paa en Tid, da hele Naturen var isort Baarens herligste Skrud, og Alt var saa lyst og friskt. Nedenfor os laa Sletten som en stor grøn Sø, hist borte til Venstre over Sletten hævede sig Fjeldene om Nazaret og det galilæiske Høiland, og længere til Høire laa det 1,900 Fod høie skovfrandsede Tabor, hvis bløde, runde Pinier gjør et eiendommeligt Indtryk.

Just i denne Retning var det, at man engang fra dette Sted saa en stor Skare Menneſker nærme sig over Sletten. Det var Herren, som kom fra Kapernaum fulgt af sine Disciple og meget Folk. Han kom for at møde Ligtoget fra Staden, for at bortviſſe Enſens Taarer og aabenbare sin Seierskraft over Døden. Livsſyrſten og Ligbaaren — forunderlige Møde! Hvad der ellers gjentager sig i Hjertets Løndom for saa mangen Ungling, det træder her frem i den klare Dag; Dækket over Naadensunderet falder, og hans guddommelige Herlighed lyser. Disse Stene og dette høie Fjeld ſtaar der endnu som de tauſe Vidner. Hvad jeg allerede oftere havde ſølt under min Pilegrimsſjerd, ved Jakobs Brønd, i Betania, i Geſſemane, paa Golgata, ved Graven og flere Steder, det ſølte jeg ogsaa her, en Følelſe ſom tildels ialfald finder ſit Udtryk i det Ord: „Drag dine Eko af dine Fødder; thi det Sted, ſom du ſtaar paa, er hellig Jord“ (2 Moſ. 3, 5).

Vi befandt os paa et helligt Sted. Katholikerne havde nylig fuldendt et lidet ſimpelt Kapel, ſom vi ofrede et ſlygtigt Beſøg. Saa plukkede vi nogle beſtedne Blomſter, ſtege atter tilheſt, og under Middagsſolens brændende Straaler forſatte vi vor Vej tværtover Sletten til Tabor. Det første Eggetræ, vi fandt

ved dets Fod beredte os et fjærkomment Hvileſted under ſin vældige Krone. Da Solen ſænkede ſig ned mod det ſjerne Karmel, ſtode vi paa Tabor's Top med Hjertet fuldt af jublende Tak og Glæde. Vi node det uſorglemmelige Rundſkue, der ſtrækker ſig fra Karmel i Veſt til dybt ind i det gamle Baſan i Øſt, fra Gilboa og Samaria Vjerge i Syd til det mægtige ſnedækte „ſtore Hermon“ i Nord, hvorover Aftenſolen juſt nu kaſtede ſin gyldne Glands. Saa til Slut det ſidſte Tilbageblik til Nain og det nær oſtenfor Nain liggende Endor. Kloſterets gæſtevenlige Tag vinkede os; der ſkulde vi vederkvæge og styrke vore trætte Lemmer.

Da vi denne Aften var ſamlede i Kloſterſalen, og Lampen kaſtede et venligt Skin over det dækkede Bord, maatte vi uvilkaarlig ſige til hverandre: „Her er godt at være!“

Geneſarets Sø.

Da vi ved Daggry rede ud igjennem Kloſterets ſtore Fernport, var Tabor's Top indhyllt i Taage, men nede paa Høifletten brød Solen igjennem Sferne, Dugdraaberne spillede i alle Regnbuens Farver, Blomſterne duſtede, og Fuglene ſang. Det var ſom en deilig Fulimorgen i Hjemmet. Fra ſkovrige Smaadale kom vi ud paa Græſſletter, hvor Græſſet naaede Heſterryggen. Min Ledſager og jeg red i Epidien for Reiſefølget, og vi havde vel en Times Forſprang, da vi pludſelig befandt os lige ved en Beduinleir. Jeg var nu bleven vant til at stole paa min Ledſager, ſom forøvrigt ſyntes at have ikke liden Lighed med diſſe Orkenens ſtolte Sønner. Han red ind i Veiren og kom tilbage med en Staal Melk, ſom han bød mig. Vi red rolig videre og nærmede os efter-

haanden Hoiderne over Liberias. Jeg var underlig tilmode, og der lagde sig en Følelse af Spænding over min Sjæl, thi store uforglemmelige Syner skulde snart oprulles for mit Øie. Næsten pludselig udbredte Gennesejetsøen sin store, blanke Flade for mig glindsende og glitrende i Solhjet. Aldrig glemmer jeg dette Dieblif. Solen dryssede sin gyldne Glands over de ostlige Fjelde, og en blød, violet rødlig Farvetone sænede sig ned over Gadarenernes Land paa hin Side Søen. I Nord øinede jeg Kapernaum og lige nedensfor mig i Fugleperspektiv laa Liberias, nu den eneste By ved Søen; foran Byen laa fem Fisserbaade og spillede sig i Vandet. Mægtigt greben ved dette herlige Syn steg jeg af Hesten og gik langsomt nedover Skraaningen; af og til maatte jeg sætte mig paa en Sten for ret at kunne overgive mig til Indtrykkenes Magt, medens ethvert Blik henover Søens blaa Bænde bragte et helligt Minde levende frem for min Sjæl.

Gennesejets Sø er Perlen blandt Jordens Søer; ret et Modbillede til det døde Hav. Langs den vestlige Bred laa engang By ved By, overfløget af Palmelunde og omgiben af herlige Agre og Enge. Over 200 Baade færdedes paa de fisterige Bænde, Liv og travl Virksomhed herskede allevegne. I denne herlige Natur, mellem de myldrende Menneffestarer udsøldede Herren sin Manddomsvirksomhed. Disse Bænde har giengivet Billedet af ham, som var den deiligste blandt Menneffets Børn, disse Volger maatte lægge sig paa hans almægtige Ord, disse Bredder har giengivet af Ordet fra hans Mund. Fra denne rige Natur kunde han hente mange af de Tanker og Billeder, der giver hans Tale en saadan levende Anstuelighed og gribende Magt. Her kunde han for-

tælle om Sædemanden, som gif ud at saa sin Sæd, om Sæden, som bar indtil 100 Fold, om Klinten mellem Hveden, om Noten, som kastedes i Havel og samler alle Slags Fisk, o. s. v. Og hvorofte forte ikke Fisserbaaden ham og hans lille Skare henover Søen fra Bred til Bred! Hvor findes en Strandbred som denne paa den syndige Jord, en Strandbred, som har baaret ham, der kom for at søge og frelse det Fortabte, og har skuet Afgjandsen af den guddommelige, evige Herlighed; disse Strandbredder udbredte sig nu for mit stirrende Blik, og en hellig Bøven gif mig gjennem Sjælen.

Ved Middagstid var hele Reisesølget efter Bestemmelsen samlet i Liberias, og en Fisserbaad blev strax leiet for at føre os om paa Søen den øvrige Del af Dagen. Medens vi ventede paa Baaden, vandrede jeg langs Stranden. En Mængde Smaaasift svømmede lystig om i det klare Vand, medens en større Fisk af og til gjorde et Spret ude paa Dybet. Kvinderne gif frem og tilbage med sine Vandkruffer for at hente Vand fra Søen, dels sad de og i Rækker ved Søens Bred eller endog ude i Vandet med forskellige huslige Arbeider. Saa kom Baaden, 8 Mand i Skids, 4 Mand i hvert Skifte ved Rarerne. Baaden var just ikke bygget efter vor Tids Fordringer, men snarere som for 2000 Aar siden; den var ligesom de øvrige Baade bred, tung at ro og temmelig dyb med et lidet Halvdæk for og agter. Vi roede først nordover langs Landet $\frac{1}{2}$ Time, derpaa satte vi Seil for en frisk nordvestlig Bris og stode over mod Kapernaum. Ved et Tilfælde var vi netop tolv Mand paa Baaden, hvorved vi end mere mindedes hine tolv, som saa ofte seilede med sin Herre over denne Sø. Vi var ogsaa fuldt forvisse om, at han var med paa vor

Baad om end usynlig. Vi sade agter paa Halvdækket med jublende Hjerter og læste Matth. 14, 22—34 (Vandringen paa Søen), Matth. 8, 23—27 (Stormen paa Havet), Matth. 8, 28—34 (Gergesenerne og Svinejorden), Luc. 5, 1—11 (Peders Fiskebræt) og flere andre Skriftaffnit. Gergesenernes Land, som vi havde ikke langt til Hoire, tegnede sig tydeligt for os i Sollyset. Kysten er der brattere end noget andet Sted ved Søen og navnlig der, hvor Svinejorden antages at have styrket ned.

Vinden tog til, og da vi kom midt paa Søen, fik vi en Kuling af N. V. Bølgerne toppede sig mere og mere og sproitede ind i Baaden. En Overhaling vækkede Araberne op af deres trygge Passtær nede paa Bunden af Baaden, men kort efter løiede Vinden af, og Bølgerne lagde sig, og vi bleve glade over, at de bl. ve stille, „og han forte os frem efter vor Begjæring“, (Ps. 107, 30). Vi var imidlertid drevne betydelig af fra den rette Kurs og nærmede os mod øvre Jordans Udlob i Søen. Vi lode da Seilet falde, roede op under Stranden og vestover langs denne til Kapernaum, som vi naaede efter en Baadsfart paa 2 $\frac{1}{4}$ Time.

Stranden ved Kapernaum er bedækket af vulkaniske Stene; Strax ovenfor afsløses disse af et hyppigt Græstappe, der dækker den sagte sraanende Bred op til de lave Høider Nord for den gamle Stad. Disse Høider skjule for os Hermans sne-dakte Top, som er synlig længer ude paa Søen lige i Nord. Stadens summerlige Ruiner ligge lige ved Stranden og skjules næsten ganske af et 3—4 Alen høit Ugræs af Brændenelder, og ingen menneskelig Bolig findes i Nærheden. Op af Ugræsset rager en Mur frem, bygget af hugne Stene. Den udgør Levningerne af en Bygning, som

har været omtrent 70 Fod lang og 50 Fod bred, og i hvis Midte der findes vilddt om hinanden fastede Brudstykke af Soiler og forintiske Kapitæler. Det er sandsynligt, at vi her har for os Levninger af den berømte gamle Synagoge, der var bygget af den fromme romerske Hovedsmand (Luc. 7, 5), og hvor Jairus var ansat som Synagogeforstander. Med Møie trængte vi os frem gennem Brændenelderne og fattede os paa det Øverste af Muren. Hvor ofte havde ikke disse Mure gjenlydt af Jesu livsalige Røst. Her raabte han til den urene Mand: „Ti, og far ud af ham!“ (Mac. 1, 25). Her saa han omkring paa dem (sine lurende Fiender) med Brede og helbredede derpaa den visne Haand paa en Sabbatsdag (Marc. 3, 1—5). — Naar vi sade der paa Muren og stuede udover Brændeneldernes frygtelige Bildnis, da maatte vi tænke paa Herrens Ord: „O, du Kapernaum, som er op-høiet indtil Himmelen, du skal stodes ned indtil Helvede; thi dersom de kraftige Gjæringer havde været gjorte i Sodoma, som er gjorte i dig, skulde det blevet staaende indtil denne Dag“ (Matth. 11, 23). — Det var sjønt fra dette Sted at se udover den herlige Sø, som herfra tager sig mægtig ud; de lave Bredder i Syd, hvor Jordan flyder ud, forsoinde næsten i Horizonen. Midt paa Søens østlige Fjeldsæde tegnede sig et Fjeldstær, om hvilket Baadfolkene fortalte, at Sydsten, Søens farligste Vind, pressedes der sammen, og som Hvirvelvinde kastedes den derfra ned paa Vandet, der hurtigt funde sættes i voldsom Bevægelse. De lette Ferskvandsbølger toarne sig op og bevirke farlige Brændinger under Kapernaum og langs den nordvestlige Bred indtil Magdala. Der udtrævedes ikke liden Somandsdygtighed af dem, der skulde drive sin Livsgjer-

ning paa disse Vande ligesom hine Jesu Apostle, og mere end en betænkelig Seilads og farlig Landgang maa de her have oplevet. I Stranden ved Kapernaum saaes Levningerne af 2 smaa Moeloe, der har tjent til Vesktytelse for Baadene. De er dannede af løst sammentastede Basaltstene, hvoraf nu kun nogle faa rage over Vandet.

Fra Kapernaum, som ligger ikke meget langt fra Søens Nordende, vandrede vi vestover langs Stranden. En Mængde Oleander voxer her vildt. Snart blev det dog for besværligt at gaa dels igjennem det høie Græs, dels over de slemme Basaltstene. Vi steg da atter i Baaden og fortsatte Farten til den nærliggende gamle Fisserby, Bekaida hvor Apostlerne Filip, Andreas og Peter havde sin Hjemstavn (Joh. 1, 45). Dette Sted var smukt beliggende ved en liden løv-omfranset Bugt. Nogle faa Mennesker bo endnu der. Ogsaa her findes nogle Ruiner; men Dagen helbøde alle rede, og vi maatte lade os nøie med et flygtigt Blik paa de gamle Stene. Saa roede vi videre langs Landet, som her bugter sig vndigt og frembyder afvejlende og smukke Partier. Derefter udbredte Gennesars frugtbare Slette sig, denne Slette, hvis rppige Frugtbarhed Josefus i sin Tid har skildret med begejstrede Ord. Næsten en Time roede vi langs dens Bred, medens „Salighedernes Bjerg,“ som hævdede sig opover de nærmeste Hojder i Vest, skuede ned til os. Gennesars Slette, ogsaa kaldet Gennesarets Land, omtales i Matth. 14, 34 og Marc. 6, 53. Det var her Herren lagde tillands, efterat han og Peder havde vandret paa Søen. — I Mørkningen naaede vi Magdala, Marie Magdalenas formodede Fødested, ved den vestligste Bugt af Søen. Mag-

dala er nu en elendig Flekke, beboet af nogle faa Arabere.

Natten sankede sig over Søen og skjulte Landet paa hin Side. Baadfolkene halede skiftevis ud, medens de ledige strakte sig magelig i Bunden af Baaden og røgede Cigarretter. Hvilken forunderlig færd! Fantasten fik nu rigtig frit Spillerum. Naar jeg lyttede til Arernes Pladsen eller betragtede det dunkle Rids af de nærmeste Fjelde, drømte jeg mig hen i en af mit Fædrelands Fjorde. Det var som paa en Anneyreise en silde Septembraften; men Drømmen var snart forbi. Baadfolkernes ensformige Sang klang saa forunderlig fremmed. Fra Bredden lod Schakalernes Hyl og Froernes Kvækken, og oppe i Fjeldet lyste Beduinernes Ild. En liden Stund havde vi atter Seilet oppe, medens tunge Skyer begyndte at svæve hen over vort Hoved. Det havde dog ingen Nød; thi nu nærmede vi os Tiberias, og Lysene fra Staden spillede sig i Vandet. Efter 6 Timers Baadfart paa den herlige Sø havde vi naaet tilbage til vort Udgangspunkt.

I Klofret ventede Aftensmaden os; det var en Ret af Søens Fisk. Den er ret god, men har en svær Benbygning og er fattig paa Kjød, saa en Fisk ikke er saa meget. Da vi var samlede om det dækkede Bord og vekslede med hve- andre de mange Tanker og Indtryk, var vore Hjerter fulde af Glæde og Tak; thi vi havde oplevet en af vort Livs mærkeligste og usorglemmeligste Dage.

Hele Natten igjennem faldt Regnen i Strømme; det lignede og tordnede, og om Morgenen var Luften sterkt affjølet. Jeg kunde dog ikke undlade i den tidlige Morgenstund at tage et Bad i Søens friske, kjoelige Vand.

Tiberias nævnes i Joh. Ev. 6; det

shues som om Herren reiste ud fra Liberia's den Dag, da han bespiste de 5,000 Mænd; og ligeledes finde vi ham her igjen efter Opstandelsen (Joh. Ev. 21). Liberia's har gjentagende Gange været hjemsogt af frygtelige Jordstjælv. Paa

Nytaarsdag 1837 begravedes en stor Del af Indvaanerne under Stadens Ruiner. Nu bor der over 3,000 Indbyggere, hvoraf de fleste er Jøder, som i senere Tid har indvandret fra Polen og Rusland. (Mere).

For Gud er ingen Ting umulig.

(Af G. F. v. Schubert.)

(Fortsættelse).

Endelig efter to Aar gav Gud dem et Barn, en nydelig liden Gut. Da levede hun op som paany, hele hendes Sjæl hang ved Barnet, og hun havde sin Lyst og Glæde i ham. Men hvad skede? Da den Lille var omkring tre Aar, og der netop var Besøg hos Forældrene, havde man ladet ham lege alene i Haven; Moderen spørger efter den Lille, han havde lagt der for en Time siden, nu var han intetsteds at se. Man søgte efter ham i alle Havens Kroge og Hjørner, i Gaarden rundt om i Nabostabet, alt var forgjæves, den Lille var og blev borte. Nu traf det sig saa, at netop som denne Ulykke tildrog sig var Fruen i Omstændigheder og temmelig nær sin Redkomst. Man maa sige om hende, at hun i sine sunde Dage var en gudfrygtig Kvinde, som gjerne gik i Kirke, og bag sin Mands Ryg gjorde meget godt og holdt især vor gamle, fromme Prest i høi Være. Denne besøgte hende nu oftere i hendes Sorg, trostede hende, saa hun fattede Mod i Herren og blev roligere. Kort efter fødte hun en sund liden Datter, ved hvem nu hele hendes moderlige Dmsorg og Kjærlighed hang, saa Barnets Pleie sjelden eller aldrig blev anbetroet fremmede Hænder; hun havde det bestandig hos sig Dag og Nat. Barnet var omkring 3 Maanedes gam-

melt og skulde været et meget smukt Barn, da havde Moderen ladet bringe en liden Balse med Vand, hvori hun badede det. Netop som hun var beskæftiget hermed, hører hun et Skrig og en lydlig Jamren af Pigerne nede i Gaarden. En af Tjenestpigerne, en ung, ubetænksom Ting, styrter ind og raaber: „D, tænk Frue, man har fundet Karl!“ — „Dg hvor?“ spurgte den forstrækkede Moder. „I Høet,“ svarede Pigen. „Han maa være gaaet ind i Hørummet og være indslumret. Samme Eftermiddag har Gutterne kjørt Hø derind, nu da Høet er borttaget, har man fundet ham, men han er ganske forraadnet.“ Ved denne stræffelige Beretning taber Moderen Bevidstheden og falder til Gulvet. Pigen skriger om Hjælp, men medens man er beskæftiget med Moderen, er den Lille druknet i Badet. Fruen kommer atter til sig selv og spørger efter sin Lille, nu var ogsaa hun borte. „Jeg Kavnemoder,“ raabte hun, „har forsømt og ombragt begge mine Børn,“ hun for vildt omkring og fra den Stund var Forstanden borte. Kun da Rigtoget bragte de to Børn til Kirkegaarden, for: hun nogle Dieblifte til sig selv og funde græde som de andre Menneſter, men senere er det ikke skeet. Forst bandt hun selv sammen en Duffe af Løi, se-

nerer har man givet hende en ordentlig Duffe, denne holder hun for sit Barn, og slipper den ikke af sine Arme, hverken Dag eller Nat.“

Da den gamle Martha fortalte om det andet Barns voldsomme Død og den ulykkelige Moders Selobebredelse, da geraadede Johanna i heftig Sindsbevægelse. Hun skjulte Ansigtet i sit Lommetørklæde, medens Brystet bevægede sig frampagtigt og Vanddrøttet blev kort og besværligt. Under den sidste Del af Fortællingen havde Fredrik ikke sluppet hende af sine Dine, han omfattede nu hendes Hoved og talte trostende Ord til hende paa Engelsk. Martha, som ikke havde agtet paa den Syge, da hun mente, at denne ikke forstod, hvad hun sagde, spurgte deltagende og forstrækket: „Er der tilstødt Eders Hustru Noget?“ „Det vil nok snart gaa over,“ svarede Fredrik, „det gjælder kun fuldkommen Stilhed. Naar Middagsmaden er færdig, bringer De den maasse om nogen Tid?“ Martha fjernede sig, den gode Kone kunde ikke vide, at der ved den tilsyneladende Skyld hos den sindssyge Dame ved det andet Barns Død, berøstes smerteligt et hidtil uhelbredeligt Saar i Johannas Indre. Fredrik gjentog Alt, hvad han fra en fast, troende Dverbevisning allerede ofte havde sagt den Syge, naar hun saaledes paa en uretfærdig og bitter Maade anklagede sig for en Ulykke, i hvilken hun ikke havde nogen egentlig, men kun en indbildt Skyld. Med stort Alvor henvisste han til den sindssyge Dames Exempel, som maatte vise hende hvilke sørgelige Følger det kan have, naar man sørger paa Verdens Vis, og Hjertet giver efter for Smerten. Han bragte de tre sunde, glade Børn hen til hende, og opmuntrede den Syge til en freidig Tak til Gud for disse hans Gaver, som han havde bevaret for dem. Mere end sæd-

vanlig fandt idag hans kjærlige Ord Indgang, maasse gjorde det Sit, at hun sølte sig legemlig stærkere, og de havde en velgjørende Virkning paa hende; omt og kjærligt gled hendes Blik fra den ene til den anden af de fire Kjære, som omgav hende, og hendes Hjerte fyldtes med glad Taknemmelighed.

Den omhyggelige Husmoder Martha var bleven urolig over Johannas Ildbefindende og sendte Bud efter Lægen, som beredvillig indfandt sig. Viltlin var ingen sædvanlig Landslæge, han kunde ved sine Kundskaber og sin Dygtighed indtaget en fremragende Plads blandt Hovedstadens Læger, og havde virkelig ogsaa gjort det under sin tidligere Virksomhed. Men da han efter sin Fader arvede en betydelig Formue, fulgte han sin Lyst til et mere stille Liv paa Landet, og valgte da Rentwiesien til sit Opholdssted, baade paa Grund af Egnens Skjønhed og paa Grund af sit Venstabs med Stedets Pastor; her levede han fornøiet i sin Stilhed og udøvede meget Godt.

„Jeg kommer netop,“ sagde Doktoren, „lige fra en Syg, som i særlig Grad vækker min Deltagelse baade som Læge og som Menneffe. Det er den herværende Dverrettsdommers Hustru, — hun er nu Eier af de forrige friherrelige Godser. Jeg kender den Ulykkelige fra Barndommen, da jeg under mit Ophold i Hovedstaden var Læge hos hendes afdøde Forældre. Moderen — af Fødselen en Engländerinde — gav hende fra tidligste Tid en kristelig Opdragelse, og af Virkningen heraf venter jeg endnu Lægedom for den stakkels syge Kone. Ved en næsten uihørt Ulykke mistede hun begge sine Børn, og i sin heftige Smerte herover, tabte hun sit eget aandelige Selv; hun er bleven vandvittig, men selv dette styrer sig ofte paa en saa rø-

rende Maade, at jeg, som dog er vant til saadant Syn, neppe kan holde mine Taarer tilbage i hendes Nærhed. Hendes Vanvid bestaar i en Slags Afgudsdyrkelse, jeg kunde gjerne sige Fetisch tjeneste, som hun driver med en Duffe, og jeg har ofte udtalt som min Formening, at jeg ikke tror paa nogen Bedring hos hende, for hun kan finde en Gjenstand for sin Kjærlighed, som er værdt at elstes. Eders to Børn har idag været i Haven hos den Syge, og hun er, som jeg hører blevet saa grebet ved Synet af dem, at hun endog for flere Timer har kunnet give fra sig sin Duffe, og henvendt hele sin Opmærksomhed og Kjærlighed paa Børnene. Da jeg i Eftermiddag kom til hende, fandt jeg hende roligere og i en legemlig bedre Tilstand end sædvanlig. Tillad mig derfor nu den Bøn, at Eders Børn ofte, ja allerede imorgen paany sendes hen i Haven til den Syge, eller om Veiriget ikke tillader det i Huset til hende, i den samme her i Egnen noget paafaldende Dragt, som de havde idag. I behøve ikke at have nogen Frygt for, at Børnene udsættes for noget Slemt, jeg skal selv være i Nærheden, om end ubemærket. Desuden har aldrig den Syge, i den Tilstand hun nu er, vaft stor Bekymring ved nogen heftig Handling. Hun har hidtil haft Afsty for Børn, og ængstelig flygtet fra dem, heller ikke har hun tilladt nogen fremmed Haand at røre hendes Duffe, det var derfor idag saa paafaldende, at hun gjorde en Undtagelse med begge disse Ting."

Fredrik og Johanna gav villig sit Samtykke til Lægens Begjæring og lovede at sende Børnene saa ofte, som denne fandt det tjenligt.

Det var en vakker Høstdags Eftermiddag. Landsfolket var beskæftiget ude paa Marken eller i Haverne, medens

Fuglene sang vuggende sig paa Træernes Grene. Næsten som i sunde Dage beskæftigede Johanna sig med Børnene, idet hun fortalte og lod sig fortælle. For at lette sit tunge Hjerter ude i det Frie, tog Fredrik sig en Spadsertur, og han befandt sig snart udenfor Landsbyen; her fulgte han en liden Skovsti, som førte langs en Bæk, der styrkede ned fra Fjeldet, og høit oppe dannede en brusende Fos; til Venstre var en Høide, som gav ham en fri Udsigt over Landstabet og over Bjergkjæden mod Syd. Her satte han sig og hengav sig til sine Tanker. „Idag et Aar siden var jeg sammen med dig, min kjære Svoger Henrik, i en Fjeldegn, hvor vi oftere tyede hen for at forfriske os og mindes Hjemmet. Nu er du en salig Borger af det Hjem mod hvilket du vandrede fra din tidligste Barndom! Du opsogte mig paa mine vildfarende Veie og udstroede den første Sæd i mit Hjerter, som siden spirede og bar Frugt. Ved dine forgjæves Bestræbelser for at redde vort Barn af Vandet, fandt du selv din Død. Barnet kunde du ikke udrydde fra den legemlige Død, men mig har du engang med troestærk Haand reddet fra den evige Døds Bølger."

Her, hvor Ingen kunde se ham, gav Fredrik sine Taarer frit Løb, og han frembar sin Sorg i lydelig Bøn til Gud, hvilket fyldte ham med nyt Mod og ny Freidighed. Netop nu trængte han i særlig Grad til begge Dele. Ingen vidste, i hvilken vanstelig fortrykt Stilling han befandt sig som Familie-fader her blandt fremmede Mennesker og ligeoverfor den bitre haardhjerteede Fiende af hans Hustrus Familie. Skjønt bestemt til en ganske anden Haandtering, havde han i Amerika drevet Uhrmagerhaandverket, og ved dette Arbeide saavel som ved Handel med europæiske Uhre,

hadde han samlet en ikke ubetydelig Formue. Hans Svoger Henrik drev samme Forretning, og da han var en anseet Borger af Fristaten, beklædte han tillige et offentligt Embede, som, istedetfor at bringe ham nogen ydre Fordel, tværtimod kostede ham mange Ofre ved den Ivrighed, hvormed han tog sig af Grundlæggelsen af velgjørende Indretninger, fornemmelig Skole og Kirke; vistnok kunde han haabe at faa dette erstattet, men for Tiden satte det dog den opofrende Mand i Gjæld. Da Fredrik forlod Amerika for at redde Johannas Liv, var den Tanke ham uudholdelig, at der i det fremmede Land skulde heste nogen Nlet paa hans Svoger Sprachers ærlige Navn. Han hindrede den Konkurs, som var besluttet over Henriks Esterladestaber, betalte redelig hans Gjæld saavel som Svogerens Eiendom, og drog afsted med en ikke ubetydelig Kapital. Men denne Kapital var for en stor Del i Boston bleven omsat i Kreditbreve, som et amerikansk Handelshus udstedte paa Amsterdam. Hans Kones Sygdom foranledigede et flere Maaneders Ophold i England, og da han endelig kom til Amsterdam, var der nogle Dage i Forveien kommet Underretning om, at det amerikanske Handelshus var gaaet Fallit. Hans redelig og mojsommelig erhvervede Formue var ved dette ene Slag blevet ham berøvet paa en liden Rest nær. Hans kontante Penge vilde ikke kunne strakt til Rejsen, men ved Salg af nogle kostbare Uhre, han endnu havde, blev det ham muligt at fortsætte Rejsen til Frankfurt. For Diebliffet bestod hans hele Formue i nogle faa Groschen foruden den gamle Hest, Vognen og nogle Uhre, som han ikke vidste nogen Kjøber til. Hvad skulde han gjøre? Skulde han her paa det fremmede Sted begynde med at sælge sit faa lidet værdifulde Kjøre-

toi? Hvad Kredit vilde han faa blandt Folk, og hvor langt vilde vel det strække? Tunge Sorgens Ekter steg op i hans Sjæl, men Solen skinnede saa klart paa Himmelen, Fuglene sang saa muntert, og snart opgik ogsaa Troens og Tillidens Sol i hans Hjerte og fordrev alle Ekter. Det var jo ikke min egen Villie, men Guds uafsiselige Forelsker, som bragte mig hid, og han som hidtil har været min trofaste Fører, vil ogsaa her i Forjættelsesnes Land sørge for og opholde mig og Mine.

Det var endnu lys Dag da han kom hjem. Den gamle Bert sad nede i Stuen ved et Bord ved Vinduet ivrig beskæftiget med et Uhr, som syntes at være af godt Arbejde. „Hvad er der i Veien med det?“ spurgte Fredrik. „Det gamle gode Uhr,“ svarede Meyer, „har for Tiden mange Indfald, nu f. Ex. pleier det at standse hver Nat omtrent til samme Tid, og dog er det mig kjerere end noget andet Uhr, thi det er kommet fra min kjære Ven og Nabo, Spracher; jeg kjøbte det ved den Auktion, som Overretsdommeren lod holde over min Naboes Sager, da han jog ham fra Hus og Hjem. Jeg kan imidlertid ikke finde nogen Feil ved Uhret, Alt i Indretningen forekommer mig at være akkurat som for 10 Aar siden, da det gif paa et Haar rigtig.“ „Nu den Feil er let at afhjælpe,“ sagde Fredrik, „overlad Uhret til mig, jeg er Uhrmager af Profession, og har havt Uhre i mine Hænder fra de forskjelligste Fabrikker rundt om i Verden.“ Berten modtog gjerne Tilbudet, og Fredrik skyndte sig op til sin Familie.

„Eders Herre har bedet mig underrette ham om, naar her standsede en reisende Uhrmager,“ raabte den gamle Tobias Meyer til en af Overretsdommerens Betjente, som netop gif forbi.

„Nu har virkelig en reisende Uhrmager taget ind til mig, jeg tror, han er Engländer, og han ser mig ud til at være en meget slink Mand. I ethvert Fald kan han ikke hurtig komme videre, da hans Hustru er bleven syg, nogle Dage kommer han vist til at standse, sig det til Eders Herre.“

Besjænten gif. „Ja ser du,“ vedblev Berthen vendt til Martho, „jeg vilde saa gjerne unde vor Gæst, hvem jeg synes særdeles godt om, at saa Arbejde med Overretsdommerens Uhre, thi det vilde vist indbringe en net Sum, som kunde komme godt med for den Fremmede, thi efter Kjoretoiet at domme, synes han ikke at være rig. Johan fortalte mig nylig, at Overretsdommeren har over 40 Uhre igang, og endnu mange som ere i Ustand. Ligesom hans stakkels Hustru lader sin Naragtighed gaa ud over Duffen, gjør han det med Uhrene; Gud tilgive mig forresten min Sammenligning. Han er og var hele sin Levetid en Nabal, en Nar, medens hans Hustru, Gud hjælpe hende, var en Abigail.“

Allerede tidlig næste Morgen blev Fredrik kaldt til Overretsdommerens Hus. Lige ved Indgangen i Forjalen traf hans Blik paa Gjenstande, som var af stor Interesse for ham, som Mand af Faget. Han fandt en hel Række af Roduhre fra Uhrmagerkunstens første Periode, de hørte til de bedste og mest udvalgte, som man kan finde i nogen Kunstverksamling af det Slags. I et tilstodende Værelse, hvorigjennem man førte ham, fandt han en ligesaa udvalgt Samling af Lommeuhre, fra den ældste Tid af og deriblandt Verker af berømte Mestere fra det syvende Aarhundrede. I et tredie og fjerde Værelse hang og stod Uhre fra den nyere og nyeste Tid, og et Kjenderoie vilde let bemærke, at ikke et eneste var af almindelig Fabrik,

men at de alle paa sin Vis vare Mesterstykker.

„Hvor underligt er det ikke,“ tænkte Fredrik, „at jeg efter Beskrivelsen nu befinder mig i den samme Samling, hvorom min Svoger Henrik fortalte, uden at nævne Eierens Navn. Synet af denne Samling, som han ved nogle Tjeneres Gunst fik se, naar Herren var bortreist, havde allerede som Gut vaakt Lyften hos ham til Uhrmagerhaandverket, hvilket han senere drev med saadan udmærket Dygtighed og Held. Under hans Veiledning har ogsaa jeg drevet det til et Slags Mesterstab, og nu staar jeg her paa det samme Sted, som paa en vis Maade er bleven Grundlaget for min forrige Velstand og for den Færdighed, hvormed jeg hidtil har og med Guds Hjælp ogsaa fremdeles skal kunne opholde min Familie.“

„Jeg tør ikke banke paa Døren og lukke Dem ind,“ hviskede Tjeneren, som havde fulgt Fredrik ind i Værelset, „for Pendeluhret derhenne slaar halv otte, thi min Herre er lidt egen, alt hos ham maa gaa paa Minutet.“

Da den bestemte Tid kom, bankede Tjeneren paa Døren, og der raabtes: „Kom ind.“ Overretsdommeren, en lang mager Mand med en fortrædelig, mørk Mine monstrede den Fremmede fra Top til Taa, idet han besvarede dennes Hilsen med et neppe mærkeligt Hovednik. „De er Engländer, som jeg hører, men taler dog Tydsk?“ spurgte han efter nogen Tid. „Det er netop omvendt,“ svarede Fredrik, „jeg er Tydsk, men har opholdt mig længe blandt Engländerne, saa dette Sprog blev det, vi benyttede i Familien.“ „De forstaa Dem paa Uhrmagerkunsten og kan behandle Uhre af forskjellig Bygningsmaade?“ „Jeg har i tolv Aar levet paa et Sted, hvor de forskjelligste Ma-

tioner strømmede sammen. Ikke blot europæiske, men ogsaa kinesiske Uhre, har jeg havt under min Behandling; hver Gang jeg stødte paa et Verk af Belydning eller af særegen Art, saa tog jeg ikke i Betænkning at gaa i Skole hos de forstjelligste Mestere; jeg sparede ingen Møie, idet jeg fra Grunden af undersøgte deres Arbeide, og ved saadanne Leiligheder lærte jeg ofte noget Nyt, hvor jeg mindst havde ventet det." „Endog Uhre af kinesisk Fabrik har de seet, spurgte Overrettsdommeren med sønlig Spending. „Et saadant mangler jeg endnu i min Samling, og jeg skulde betale Dem godt, om de kunde skaffe mig det.“ „Ved et underligt Tilfælde eier jeg netop et saadant, som jeg byttede til mig af en engelsk Skipper paa Grund af dets Sjældenhed og indre Fuldkommenhed. Det kan visseelig kun have Værd for en Kjenner, som De er, en Anden, som er vant til vore almindelige Kommeuhres Form og Indretning, vil neppe synes om det.“ „Og jeg beder Dem,“ raabte Overrettsdommeren med stor Iver, „bring mig dog strax det kinesiske Uhr, saa jeg faar se det. Men hurtigt og siebliffeligt. Inden 10 Minuter vil De kunne være i Vertshuset og her tilbage igjen.“

Fredrik skyndte sig hjem, tog Uhret af sin Kuffert, trak det op, og bragte det i dets sirlige af Elfenben udskaarne Futral. Overrettsdommeren, som ventede i stor Utaalmodighed, gif ham imode i den ydre Forsal. Begjærlig greb han det lille Kunstverk fra det fjerne Land, aabnede det og betragtede det længe med glædestraalende Mine. „Hvor høit holder De Deres Uhr i Pris?“ spurgte han Fredrik.“ „Et saadant Stykke kjøbes ikke af Hvemsomhelst,“ svarede denne, De er Kjenner og ved bedst at skatte dets Værd. Jeg overlader Dem Uhret

for den Kjøbesum, De efter Deres Indsigt maatte bestemme, og erklærer mig paa Forhaand tilfreds dermed.“

Overrettsdommeren vinkede til dem Fremmede at følge med paa hans Bærelse. Efterat den lidensfabelige Samler atter havde undersøgt Verket fra Inderside til Yderside og derpaa omhyggelig givet det Plads i Kassen mellem de øvrige Kuriositeter, tog han en stor Sum Guldstykker og rakte Fredrik som Betaling for Uhret; om det end ikke var nogen ødsel, saa var det dog en rigelig Betaling, selv efter det Værd Uhret maatte have hos Kjendere; Fredrik havde byttet det til sig for en meget billig Penge. „Er De tilfreds dermed?“ spurgte Dommeren. „Fuldkommen“, sagde denne og tog taknemlig Pengene. „Nu vilde jeg gjerne begynde en anden Forretning med Dem,“ sagde Dommeren med en hemmelighedsfuld Mine, som om han vilde give dem Fremmede en uløselig Gaade. „Se nu her dette Uhr, naar og hvor tror De, det er forfærdiget?“ „Jeg holder det for et engelsk Verk, saadanne som man arbeidede i Slutningen af det 17de og Begyndelsen af det 18de Aarhundrede, fornemlig for Sofolk.“ Med et Bifaldsniik og smilende sagde Overrettsdommeren: „De har truffet det meget nøie, se herinde staar det: London 1696. Jeg vil dog sige dem mere om dette Uhr, som ingen Kjenner paa Jorden kan gjætte: Dette samme Uhr har en lang Tid været i den store Isak Newtons Besiddelse. Det har derfor et usfatterligt Værd for mig, og de kan tænke Dem min Uregrelse, da dette kostbare Verk for nogle Aar siden pludselig standsede; en forresten berømt Uhrmager, som jeg af og til besøgte hid fra Hovedstaden for at holde mine Uhre istand, var sandsynligvis Skylderi. Det uduelige Menneffe turde senere aldrig komme i mit Hus. Mem

og saa andre Folk af Faget, en ung Genfer, som var særdeles vel anbefalet, senere en Strasburger, som havde uddannet sig i Paris, have forgjæves forsøgt deres Kunst derpaa. Almindelige Uhrmagere pleier jeg ikke at føre i Fristelse med saadanne Opgaver, men kun beskæftige dem med simplere Arbeider i deres Fag. De er den Forste, jeg paa Aar og Dag har ladet se Uhret, da jeg har faaet stor Tilværo til deres Indsigt og Dygtighed."

Fredrik aabnede det lille Kunstværk og sagde, vis i sin Sag: „Jeg tror at have opdaget Feilen, og haaber, at jeg uden at tage Uhret fra hverandre inden en Time skal kunne vise Dem, at det ikke er saa vanskeligt at sætte dette udmærkede Uhrværk i Gang igjen. Man er ofte af den Mening, at saadanne ældre Ubre, maa være af en simplere Bygningsmaade end de nyere; men det forholder sig ikke saa. De ældre Mestere har i deres kunstige Uhrværk anbragt smaa, næsten uopmærkelige Mellemled og moisommelig beregnede Sammensoininger af de enkelte Dele, der ikke tør roves en tiende Del Haarsbred fra sin Plads, uden at Hjuleene derved kan standse. Vor Tid har gjort Arbeidet simplere og lettere, og kan udføre det samme ved langt mindre kunstige Apparater; dog er neppe de nyere Ubre med Undtagelse af Kronometerne saa sikre som de ældre. Derfor er det meget tilgiveligt, om en Uhrmager, som er uddannet i de nyere Verksteder, ikke bemærker eller at han overjer Meget ved de ældre Ubre, som er aldeles nødvendigt for Maskineriets Gang. Jeg ser her to saadanne tilshneladende Ubetydeligheder; paa disse vil jeg rette min Opmærksomhed, og jeg haaber med god Virkning."

Den dygtige Mand havde ikke taget Feil; allerede efter en halv Times Forsøb var Uhret i Gang. Dommerens mørke, strenge Mine havde forvandlet

sig til det venligste Smil, som disse forstenede Træk var istand til; han klappede Kunstneren velvilligt paa Skulderen og sagde: „De er min Mand. Siden dette Mesterstykke er Lykkets for Dem venter jeg endnu mere; jeg haaber, De vil bringe tillive mangt et gammelt Uhrværk, som jeg har sørgt over som dødt. Jeg beder Dem blive en eller om det tiltrænges to Maanedere her paa Stedet. De skal ikke angre Deres Opbold, i saadanne Sager pleier jeg ikke at spare."

Af let begribelige Grunde indvilligede Fredrik gjerne. Dommeren vilde endnu trykke ham et Guldstykke i Haanden for hans vellykkede Arbeide, men han afflog det bestemt, da et saa let Arbeide ikke var værd nogen Løn, og Dommeren luffede ham ud med en saadan Hofslighed og ydred Agtelse, som han sjelden pleiede at vise Nogen. „Jeg stoler paa, at De kommer igjen i Estermiddag Kl. 2," raabte han efter ham, „og da medbringer alle deres Instrumenter; til den Tid er jeg fri fra Forretninger."

Fredrik ilede med glad bankende Hjerte hjem til sin Johanna, hvem han fandt alene med den yngste lille Gut. „Se", sagde han, „hvilken rig Tærepeng han har bestaaet os, om hvem det heder i den 146de Psalm, at han bevarer den Fremmede og de Faderløse." „Og hvorfra kommer denne Hjælp i Nøden?" spurgte Johanna. „Du erindrer maasse, at jeg for længere Tid siden tilhyttede mig et eiendommeligt, kinesisk Uhr af en engelsk Skipper, jeg gjorde det fornemmeligt for at tjene ham, da jeg vanskeligt vilde kunne finde nogen Kjobber til Uhret. Men en Saadan har jeg nu fundet i den herværende Overrettsdommer, der har betalt mig det lige saa godt, som man vilde have gjort i en Kuriositets-samling i England." Johanna smilede og rystede forundret paa Hovedet. „Gud

har jo engang budet Ravnene at bringe den Hungrende Spiise ved Bækken Krith; men den, hvis Hjerte nu er bleven bevæget til at bringe os denne Hjælp,

har handlet haardere og føleslosere mod mig og Mine, end nogen Ravn. For Gud er Intet umuligt."

(Mere).

Fra Ostindien.

Prindserne Oscar og Karl paa Tigerjagt.

Følgende hidrættes fra „Astenp.“ efter et Brev i Nya Dagligt Allehanda: Den 26de Jan. var vi til Middag hos Misam'en (Fyrsten) af Hyderabad. Kort efter Middagen reiste vi hjem for at komme i Seng i nogenlunde god Tid, da vi den følgende Morgen skulde være færdig til Kl. 4 for at begive os ud at jage „big game“. Den 29de Januar kom ogsaa en engelsk Oberst Dotts og hentede os til Premierministeren Salar Jung's Bolig, hvor vi satte os op i smaa lette Jagtvoogne. Ministeren med nogle andre hinduiste Gentlemen havde allerede begivet sig afsted; Telte, Kjøkkentoi, Bagage og Tjenere samt Elefanter og Heste var allerede afreist 2 Dage forud. Med os fulgte vor Ven, den store Sportsmand Muhamed Ali Bey, en udmærket takkelig Hindu, som paa samme Tid er Adjutant hos Misam og Chef for hans Garde, ligesom han ogsaa synes at være Overhof-Stald- og Jægermester.

Efterat vi i den herlige, stjerneklare Nat havde kjørt ca. 28 eng. Mil paa en ubanet Vej, hvor man med almindelige Vogne skulde være væltet mange Gange, ankom vi, netop som Solen stod op, til et Sted, hvor Rideheste modte os. Herfra havde vi omtrent 28 eng. Mil til Veien, som var oplaaet midt i Junglen. Paa Veien var der 2 Stationer for Ombytte af Heste, som for var blevene sendt did ud. Saa fort man kom i Sædlen, bar det afsted i et langt strakt Gallop

med en Veiviser i Tøten. Veien forte gjennem uendelige Jungler, tætte Buskmarker, paa hvilke man ikke saa nogen Slutning. Da vi havde redet en Stund i samme Takt, sagtede vi af, vi syntes vi havde redet nok i strakt Gallop, men da susede Muhamed Ali og nogle andre Hinduere forbi med Raabet „go on“, og saa bar det afsted igjen. At blive efter var umuligt, da man ellers vilde blive staaende alene midt i Odemarken, uden Veiviser. Da vi imidlertid var beredne med smaa udmærkede gode og udholdende arabiske Heste, var der ingen Fare. Ved Hestebytningen ventede vi kun saa længe, som man behøvede til at lægge om Sædlerne, derefter gik det paa- ngt med samme Fart igjen; Stor og Smaaften søg om o^r, saa man neppe kunde se. Paa denne Maade tilbagelagdes de 28 Mil paa mindre end 3 Timer, omendstjont vi den sidste halve Time var nødt til at ride i Skridt, da Terrænet var saa vanskeligt, at man neppe kom frem. Det saa her meget vildt ud, og Muhamed Ali viste os Tigerspor i Forbisarten. Under Ridtet passerede vi en Romadefamilie, som med sin Bustap streifede omkring i Junglerne.

Da vi naaede Veien, frembød denne et yderst broget Billede. Flere kolossale Telte samt en Del mindre gav den Udseende af at kunne rumme mindst en Bataljon; arabiske Soldater af Misams

Tivvagt stod omkring Leiren og gav den et militært Udseende. Store Skarer af Indfødtte, som laa og sad her og der, Mæsker af Tjenere, som sprang frem og tilbage, de opsadde Elefanter, som i et Antal af 10 a 12 stod færdige til Jagten, Alt hidrog til at give det et pittoresk Udseende. At Tigere var i Nærheden, gjorde ogsaa sit til Stemningen. To Tigere havde nemlig i de 2 sidste Nætter holdt sig i Omegnen i en Afstand fra Leiren paa omtrent $\frac{1}{2}$ svenst Mil.* Man havde nemlig stillet ud i Omegnen ca. 40 Dyr flere Nætter i Forveien, og paa samme Sted var to Nætter i Nad 2 Dyr bleve dræbte af Tigere. Efterat vi havde indtaget vor Frokost, som ved vor Ankomst stod færdig opdækket under et stort Telt, besteg vi vore Elefanter, hver Mand bevæbnet med mindst 2 dobbeltløbde Geværer. Prinds Oscar og Bæltstrøm var sammen paa en Elefant, Prinds Carl og Adelsborg paa en, den engelske Oberst og jeg paa en, Doktor Holmen paa en, Premierministeren og Muhammed Ali Bey paa en saant dennes Broder Salar Jar Khan paa en. Disse Personer udgjorde Jægerne; bagenfor dem paa hver Elefant red 1 a 2 saakaldte „stikari“ færdige til at række frem det andet Gevær, saasnart man havde afsludt det ene. Foran de Kurve, i hvilke vi var, og som havde et Slags Brystværn foran, sad Mahonten med sin Jernpig og styrede Elefanten.

Allerede paa Afstand kunde man se hvor de dræbte Dyr laa, da store Skarer af Røvsugle kredede derover. Det var gode Tegne, som tydede paa, at Tigrerne endnu laa i Nærheden af sit Bytte. Ankomne til Stedet blev vi af Muhammed Ali plaserede i en Halvcirkel med en Afstand af et Par hundrede Skridt mellem hver Elefant og omtrent 300 Skridt fra en Hoidestrækning, over hvilken Ti-

geren skulde drives ned mod os. Obersten og jeg indtog venstre Fløi. Snart begyndtes Drevet, den saakaldte „beaten“, der bestod af 480 Indfødtte, som under Trommelarm og Strig rykkede frem. Vi stod Alle færdige med Geværerne i Høilspænd for at møde Udhyret. Imidlertid naaede Drevet Toppen af Hoide- draget, uden at nogen Tiger viste sig, og vi begyndte næsten at mistvivle, da pludselig et Skud knaldede fra den venstre Fløi. Det var Muhammed Ali, som bommede paa en stor gammel Tigerhan, der for forbi ham mellem Buskene. Derefter hortes atter et Skud, og snart knaldede det fra flere Kanter. Tigreren var nu saaret og var kroben ind under nogle Buske, hvor den laa paa Lur, færdig til, hvis dens Kræfter tillod det, at styrte løs paa en Elefant. Hvis Tigreren gjorde et saadant Anfald, hopper den næsten altid med et eneste Sprang op paa Elefantens Hoved. Den største Fare ved dette er, at Elefanten ofte i Forskrækkelsen sætter i Bei over Stof og Sten uden at bryde sig om Noget, saa det, hvis der findes Træer i Nærheden, let hænder, at Kurven tages bort af Trægrenene. Pantherjagt er dog farligere, da det foruden dette Tilfælde hænder, at Pantheren gjør et andet Sprang ind i Kurven, hvilket Tigreren aldrig skal gjøre; den kommer ikke længere end did, den ved første Sprang naar. Men lad os komme tilbage til vor Jagt. Vi avancerede nu Alle og sluttede os tættere sammen om det Buskads, hvor Udhyret laa, foreløbig skjult, i det Mindste for mine Dine. Nu hortes et forfærdeligt Brøl, som bragte nogle af Elefanterne til at rygge tilbage. Tigreren reiste sig, blottede sig og fik strax fra alle Kanter Skud paa Skud, jeg skjød den en Kugle i Hovedet, og den knuste ved Explosionen hele den ene Næve, forøvrigt fik saavel Prind-

ferne som de øvrige spenſke Jægere ſtud paa den. Efter denne Salve faldt det prægtige Dyr for aldrig mere at reise fig. Det var en uſædvanlig ſtor og prægtig Han, ſom maalte 9 Fod og 7 Tommer i Længde. Imidlertid blev der paaſtaaet, at der havde været nok en Tiger inde i Drevet, hvorfor vi atter ſøgte men uden Reſultat. Derefter tiltraadtes Tilbagetoget i Triumf og under de Indfødtes Jubel. Ved Middagen drak vi Tigerens Gravøl, d. v. ſ. kun de europæiſke Jægere. De hinduiſke Gentlemen, ſom alle var Muſamedanere, kunde nemlig ikke aabent bryde Koranens Bud; for vort Behov var der imidlertid ſørgt vel, og Champagnen ſlod i Strømme. I vort Telt midt i denne Bildmark nød vi den ſtørſte Komfort, ſtore Senge med Poſitionæt, Toiletborde med Speile, ſtore Vaſſeſervicer, Badekar, ingen Ting fattedes, ſaa man fik et Begreb om, hvor lidet der ſees paa Penge og Arbeide i Indien, naar der er Spørgsmaal om at arrangere Noget; men ſaa har ogſaa Niſamen af Hyderabad en aarlig Indtægt af mellem 40 og 50 Miſſioner Kroner.

Literære Smaating. *)

VIII.

20. **Dissertation on a Salt-box.** The author of a "*Dissertation on a Salt-box*" was Francis Hopkinson of this city (Philadelphia). The piece of humour will be found in the first volume of Hopkinson's *Works*, Philadelphia edition of 1792. It was originally written for, and published in, the *Pennsylvania Magazine*, as a satire upon the examinations in our old Philadelphia College. It is entitled "*Modern Learning exemplified by a Specimen of a College late Examination*". The first part is dedicated to "metaphysics", and commences thus:

Prof. What is a salt-box?

Stud. It is a box made to contain salt.

Prof. How is it divided?

Stud. Into a salt-box, and a box of salt.

Prof. Very well! show the distinction.

Stud. A salt-box may be where there is no salt, but salt is absolutely necessary to the existence of a box of salt."

The student goes on and divides salt boxes into "possible, probable, and positive salt-boxes." A possible salt-box is "one in the hands of the joiner;" a probable salt-box is "one in the hand of one going to buy salt, who has sixpence in his hand to pay the grocer;" a positive salt-box is one "which hath actually and bona fide got salt in it." The examination then continues to investigate the merits of salt-boxes, under the heads of "logic, natural philosophy, mathematics (which is illustrated by diagrams), anatomy, surgery, the

*) Se Indholdsfortegnelsen til 25de og de følgende Bind.

practice of physic, and chemistry." It is dated May, 1784, the time when it was written. The *Facetiae Cantabrigiensis* does not contain the whole of Hopkinson's paper, which occupies twelve or fifteen pages in his works. Thus much is due to the memory of an American patriot. Francis Hopkinson was a member of the American Congress in 1776, a signer of the Declaration of Independence, and an active politician in his day. He was the author of „*The Battle of the Kegs*,“ a satirical poem, composed whilst the English army occupied Philadelphia, which was very popular at the time, and is yet popular among Americans of the present generation.

T. WESTCOTT.

Philadelphia.

(Notes & Queries Vol. VI p. 565).

21. Oprindelsen til Navnet Amerika. Det har indtil for ikke ret lang Tid siden staaet som en afgjort Sag, at Amerika er opkaldt efter Amerigo Vespucci, som var den Første, der udgav en Beskrivelse over den nye Verdensdel. I den nyere Tid er der vakt Tvivl om Rigtigheden af den Mening, idet Nogle formode, at Verdensdelen har faaet sit Navn efter en Bjergstrækning i Nicaragua, der kaldes Americ, Amerrique eller Amerique. Joh. A. Enander nævner begge Derivationer i sin „Forenede Staters Historie,“ (se „Fædrelandets & Emigrantens“ Udgave, anden Del Side 52 og 53). Navnet Amerika forekommer for første Gang i Walsemüllers Cosmographiæ Synopsis fra Aaret 1507. Af dette ældgamle Værk er der vel ikke mange Exemplarer at finde nu for Tiden; men Professor A. de Morgans i London har haft Adgang til et,

hvorefter han har affrevet det Sted, som handler om Navnet og indsendt det til et engelsk Tidsskrift; det lyder saaledes: “. . . . . et alia quarta pars per Americum Vesputium (ut in sequentibus audietur) inventa est: quam non video cur quis jure vetet ab Americo inventore, sagacis ingenii viro, Amerigen quasi Americi terram, sive Americam dicendam: cum et Europa et Asia a mulieribus sortita sint nomina.” (Forfatteren falder „Americus Vesputius“ den sjerde Verdensdels Opdager og ser ingen god Grund, hvorfor man ikke skulde give den Navn efter en saa udmærket Mand og kalde den Amerigen eller Amerika, da baade Europa og Asia er kaldte efter Kvinder).

22. Ordsprog fra Madagaskar.*)

Af disse er der samlet adskillige, dels af Londonerne, dels af de franske (katholske) Missionærer, ialt næsten 1,500, hvoraf dog mange slet ikke have Karakteren af Ordsprog. Medensfor meddeles et lidet Udvalg af de bedste af dem.

„Det er ikke ved at salve sig med Cahennepeber, man bliver bitterhudet (at faa en „bitter Hud“ er Udtrykket for at komme i Vanrygte og blive hadet, medens „en jød Hud“ betegner det Modsatte) eller ved at salve sig med Honning, man bliver sødhudet, men ved at tilføie Andre Godt eller Ondt.“

„Et godt Naavn forgaar ikke.“

„Naar Europæere slaes, faa er det S l a g m a r k e n, som brænder.“

„Jeg kjender ikke noget andet Dyr end Frosen.“ (En Afvisning af uvedkommende Spørgsmaal ved en Sags Døftelse).

„Fattigdom og Sorg skal man ikke spotte.“

*) Fra L. Dahles Beg „Madagaskar og dets Beboere.“

„Vær ikke fuld af Undseelse i Ens Nærber og fuld af Bagtalelse i hans Fræver.“

„Naar en Honningholt gaar i Stykker, saa vil Enhver sliffe, hvad enten han er Honningens Eier eller ei.“

„Lad ikke Tarmene spise Leveren.“ (D. v. s.: Lad ikke gode Venner og nære Slægtninger spises og rives; det vil blive Begges Ruin).

„Naar Kjødet er gennemskaaet, kommer Turen til Stjærebrettet.“

„Selv Halvparten af en Græshoppe eller Halvparten af en Spurv er ikke forlidet til at kunne deles med Næsten.“

„Vær kun driftig til at slagte; thi her er jeg til at holde Venene“ (∴ det er let at være driftig, naar man har god Hjælp at stole paa).

„Naar Foden er i Baaden, kan du ikke vende tilbage.“ (∴ Har du sagt A, maa du sige B.)

„Den, som hinker, naar han gaar, vil ogsaa hinke, om han staar.“ (∴ En tvivlende og vesindet Mand vil være lige ængstelig, enten han kommer til at handle, eller han lader det være).

„Hvad der kniber (smerter) dit eget Hjerte, vil ogsaa knibe Andres.“ (∴ Hvad du vil, at Andre skulle gjøre mod dig, det gjøre du og mod dem).

„Af to jevnegode Ting foretrækker jeg den, som er dennesides Floden, for den, som er hinsides.“ (= Gaa ikke over Bækken efter Vand).

„Kiv er som „Græshoppefjære“: Den, som elsker dem, faar dem i Dinene.“ (Græshopper bruges som Føde; naar de tørres i Solen, muldne Vingerne til Støv, som ofte kommer i Dinene paa dem, som steller med dem).

„Man giver ham (den stedie Misfor-noiede), hvad raat er, og han siger: Gryden har vel ikke rummet det. ∴): Giveren har nok ikke sendt det til mig

af nogen anden Grund, end fordi hans egen Gryde ikke rummede det), — man giver ham, hvad kogt er, og han siger: dette er nu bare Levinger af hans (Giverens) eget Maaltid.“

„Lad dig ikke daare af den, som siger: Disse To er jo Brodre (og maa være lige gode); den Ene kan være en Dagdriver, den Anden en Arbejdsstræl.“

„Det er daarligt at søge ny Gunst og imidlertid glemme den, man allerede har opnaaet.“ (Efr. den svømmende Hund med Kjødstykket i Mund).

„Det sommer sig ikke En, som er salden i Grosten, at tale udfordrende.“ (Han trænger jo til Andres Hjælp for at komme op igjen).

„Hvad enten jeg skærer mig i høire eller i venstre Haand, gjør det lige ondt.“

(D. v. s. Balget mellem to Under er altid vanskeligt, — bruges især om at stifte Ret mellem Ens Venner o L., — man vil saa nødig faare hverken den Ene eller den Anden).

„Begjær ikke Frugter, som ikke findes; søg ikke at hente Jld fra de Døde.“ (Efr. en Advarsel om ikke at vringle sig ind paa En og søge urimelige Anklagegrunde mod ham, som Ulven mod Faaret ved Kilden).

„Vær dig ikke ad som en Dzoreri*): dens Stemme høres over hele Sletten, men den selv udgjør ikke en Mundfuld.“

„Bapongaen (en Art Grib), der har Dinene fulde af „Baag“ (altsaa ser slet), er en uspiselig Fugl. — derfor undersøg Tingen, førend du laster den.“

„Naar En vredes, for hans Sag er undersøgt, hvorledes kan han da vente at faa sin Ret?“

„Venstrib kan ikke kjøbes.“

*) Et lidet Injekt med en forbausende stærk Røst.

„Regn det aldrig saa noie med lidt retninger for dig, maa dog altid have Unoiagtighed med Hensyn til en aftalt Lov til at snakke til sig lidt af, hvad Tid.“ (Dette Bink følges kun altfor han har under Hænder.)
 godt paa Madagastar, det saa Misfio-
 nærerne ofte nok føle.)

„Regn ikke saa noie paa det Njød, som træffer til at følge med Slagterens sig er man“ (d. v. s. den, som ikke Dre.“ (D. v. s. vær ikke noieregrende kan stole paa sin egen Gøne til at be- med Smaating; men det anvendes ofte, domme en Ting, faar henstille det til Gud [eller Guderne]. som om det betydede: den, som gjør For-

MAN'S WORK and WOMAN'S WORK.

Man's work is from sun to sun;

Woman's work is never done.

—Old Proverb.

Martin Kyser, coming home from his work at eve,
 Growled and grumbled in a way you would scarce believe:
 Thought his wife had easy times—said “twas known that he
 Could in one day do as much as she'd do in three.”

Answered quick the busy wife: Come, if you'll allow,
 To-morrow you'll do my work, I'll go drive the plow;
 But you must milk the dairy cow, and you must butter make,
 And there's a trifle, too, of bread and pies to bake.

“And Tom 'll be to watch, or he'll get lost, or worse;
 And Belle won't play all day—she's now and then to nurse;
 And don't forget the hired men—dinner hour is twelve—
 Men want lots of hearty food when they dig and delve.—

“And as you pass in and out, getting toward mid-day,
 Mind you watch the turkey-hen, or she'll lay astray;
 And be sure the stove is full and the irons hot,
 For the clothes I've washed to-day must not be forgot.

“Then for an half an hour or so, ere it's time for tea,
 There's your working suit to patch—do it tidily.
 Or go to the barnyard, and see the poultry fed,
 After which wash Tom and Belle and put them into bed.

“Then you'll dress yourself, you know, as I always do,
 And have all as nice for me as I have had for you;
 Cook me something tasty—say a bird on toast—
 Or some spicy rissole from the dinner roast.

“As I shall be so tired, of course you’ll wait on me—
 Get my wrapper, get my slippers, bring a cup of tea;
 You’ll wash up, lock the house, laugh at baby’s capers;
 I shall rest upon the lounge with the evening papers.”

Well, next morning Martin’s wife went to drive the plow;
 Martin, laughing, took the pail, tried to milk the cow,
 But Black Cherry tossed her head, looked around with scorn,
 Tossed poor Martin from the byre with her crumpled horn.

Bruised and bleeding, without milk, he went sadly in;
 Dirty dishes, crying baby—where should he begin?
 Tommy, too, had wandered off, perhaps into the lake,
 And the butter, bread, and pies all were yet to make.

Got the boy in some precarious position,
 Gave him what men call a “wholesome admonition.”
 Found the butter would not come, thought he’d try and bake,
 Put the bread in far too soon, dinner on too late.

When the men came home at noon he was half dement,
 Uncooked dinner, unset table, hungry discontent;
 And the thought of afternoon made him sick of life;
 He would give—what would he not? just to see his wife.

And the wife had woman’s tact; so after noon
 She went homeward, knowing well she was none too soon;
 Dropped upon the weary house in a glad surprise;
 Never had she seemed so fair to her husband’s eyes.

But she said no bitter words, went to work instead;
 Fed the babies, cleaned the house, baked some decent bread;
 Heard him patiently abuse the house and men and cow,
 While she soothingly allowed “it was hard to plow.”

Then he openly confessed all his past mistake,
 Wondered how she did so much all for love’s sweet sake!
 Kiss’d her fondly, as he said: “Wife, now I see
 You do more in one day than I could do in three.”

—Lillie E Barr, in Christian Union.

Livet i Windsor.

(Efter The Truth),

I tidligere Tid gjaldt Jndbydelserne til Slottet i Windsor for to eller endog tre Dage; paa den Maade kunde man faa en Samtale med Dronning Victoria, bese den prægtige Malerisamling, beundre den Masse Kunstfager, der er samlede i denne kongelige Residens, eller tilbringe nogle Timer i Bibliotheket, der indeholder en udoalgt Samling af Bøger og Kobberstik.

Men i de senere Aar gjælder Jndbydelserne kun for en Aften og en Nat, og de udstedes i sidste Dieblif; ofte modtager man dem først samme Eftermiddag, som man om Aftenen venter paa Slottet.

Gjæsterne tager fra Paddingtonstationen Klokken fem eller halvsjov og modtages ved Ankomsten til Slottet af Dronningens Bager (hngre Sønner af Landets bedste Familier). De unge Mennester ser først efter paa en Liste og forer derpaa de Fremmede til deres Værelser.

Disse Værelser er rummelige og naturligtvis udstyrede med engelsk Overdaadighed og Komfort; paa Væggene hænger fortrinlige Malerier, i hvert Toiletværelse findes der et Badekar med varmt og koldt Vand.

Strax efter sin Ankomst faar den nye Gæst Besøg af Sir John Cowell, det kongelige Hus's Overhofmester.

Klokken halvotte klæder man sig om til Dineren, hvor man maa møde i Hofuniform, og Klokken otte begiver den Jndbudne sig til det lange Galleri, hvor hele Selskabet samles. I dette Galleri, der gaar igjennem alle Sider af Bygningen, findes der prægtige Vaser, Busfeter af kostbart Træ og Marmorplader og besatte med det sjeldneste Porcellæn; Væggene er bogstavelig talt tapetjerede med smukke Malerier; Canaletti's Bille-

der og Portræterne er de interessanteste i dette Galleri, der er forbeholdt den kongelige Familie og dens Gjæster, og hvortil Fremmede aldrig faar Adgang, selv naar det under Dronningens Fraværelse er tilladt at bese Slottets Værelser.

Samlingen af Porcellæn er aldeles uvurderlig. Der findes bl. A. et lidet Skab med Skuffer, indlagt med „Rose Dubarry“, der, hvis det blev udbudt til Salg i den bekjendte Christiesal, i det Mindste vilde blive tæxeret til 400,000 Kroner.

Lidt efter Klokken halvni træder Dronningen ind i Galleriet og henvender et Par Ord til Gjæsterne; derefter gaar Alle ind i Spijsalen. Naar der ikke er flere Fremmede end sexten, kænnter man den, der vender ud til Galleriet; den ene Side af dette Værelse dannes af et meget stort Bindu, hvorfra man har Udsigt over Slotsgaarden; prægtige Tapeter, en Foræring fra Ludvig Philip til Vilhelm den Fjerde, er ophængte paa begge Sider af Døren. Der findes kun to Malerier: Dronningen, malet af Angeli, og ligeoverfor det et Portræt af Hertuginde af Edinburgh.

Naar Dronningen er i sin Familiefreds, dinerer hun i den ottefanteede Spijsal, der findes i et af Slottets Taarne; den har otte Binduer, og fra hvert af disse er der en forskjellig Udsigt over Parken; om Sommeren er de unegtelig de smukkeste Malerier, man kan tænke sig. Dineren er altid udsøgt. Paa Mennuen er der under Raadet paa hver Ret anført, hvem der har tilberedt den; af Vine serveres der kun Bordeaux og Champagne.

Der er en utrolig Mængde Læxer i Galalivree; Bager, Kjældermestre i for-

ffjellige Uniformer og Forskjarere, som trancherer Kjødretterne paa Buffeterne, der staar langs Væggen. Til daglig Brug er de i Knæbenklæder og sort Kjole; men naar der er stor Diner, er de i Uniform.

Paa samme Tid som Dronningen dinerer ogsaa Høspersonalet under Sir John Cowells Forsæde i den store Spisefæl, der staar i Forbindelse med den første af de tre store Sale; fra dens Vinduer har man en fortrinlig Udsigt.

Naar Gæsternes Antal er tyve eller tredive, dinerer Hds. Majestæt i dette Værelse.

Efter Dineren forlader Dronningen Spisefælen med sine Damer; et Par Minuter efter gaar ogsaa Herrerne. Dronningen tilbringer en halv Times Tid i Galleriet, taler efterhaanden et Par Minuter med hver af Gæsterne, hilser saa og trækker sig tilbage. Høspersonalet og Gæsterne begiver sig derpaa til den røde Sal eller den grønne Sal og tilbringer Resten af Aftenen med at spille Whist eller musicere. Ogsaa i disse to Sale findes der udmærkede Porcellænsager.

Hds. Majestæt tilbringer Aftenen i sin private Salon eller i Prinds Alberts; disse to Værelser, der stoder op til hinanden, er glimrende oplyste. Der er en Billardsal, hvor man kan røge, og hvor der serveres forfriskende Drikke. Der findes ogsaa Røgelabinetter, endog for Tjenerskabet. Men det er forbudt Gæsterne at røge paa sine Værelser.

Man ved i Forveien, at man skal tage afsted den næste Morgen med Ellevetøget; man maa altsaa spise Frokost temmelig tidlig. Der er dækket to Borde; man spiser ogsaa paa sit eget Værelse, hvis man foretrækker det.

Dronningen dejeunerer (i: spiser Frokost) altid for sig selv, enten alene eller

med en af Prinserne af Blodet; de Fremmede faar altsaa ikke Hds. Majestæt at se forinden sin Afreise.

Naar det er smukt Veir, kjører Dronningen allerede Kloffen ni over til Frogmore, hvor hun om Sommeren ofte dejeunerer i et Telt, der er opslaaet paa en Græsplæne. Hun læser sine Breve og derpaa Bladene, der allerede er gennemløbne af en Hofdame. Denne har med Rodfridt indstreget de Artikler, der kan interessere Dronningen, som aldrig læser andet, end hvad hun paa denne Maade bliver gjort opmærksom paa. Derfra begiver Hds. Majestæt sig til et andet Telt, hvor hun besørger sine Forretninger; hun gennemgaar Indholdet af en Snees Taster fulde af Papirer, og en Ridelægt vedligeholder uafbrudt Forbindelsen imellem Hds. Majestæt i Frogmore og hendes Sekretær paa Slottet. Derpaa tager Dronningen sin Vunch og promenerer i Windsors Have; derefter kjører man ud. Efter Hjemkomsten gjør man sine Forberedelser til Dineren, ved hvilken der er nye Gæster.

Hvad Dronningen, efter hvad der siges, har en sand Rædsel for, naar hun opholder sig paa Slottet, det er de tallose Skildtvagter, man ser overalt, og hvis ensformige Skridt uophørligt gjengyde paa den østlige Terrasse, under Vinduerne til Hds. Majestæts private Værelser.

Der er intet utidigt Kniberi. Paa et kongeligt Slot vilde det ganske vist ogsaa være lidet passende at sætte Lys ind paa de Fremmedes Værelser, som have været tændte engang før. Men Sir John Cowell har dog opfundet en liden Maskine, som kan anbringes paa Enden af et Lys, der har været tændt, og giver dette Form af et nyt Lys, og Sir John, der er meget stolt af denne Opfindelse,

lader gjerne sin Maskine arbeide, naar | blive til store Bunker, sendes til Høfsto-
han viser sine Venner Slottets Kjøffe- | beren, der gjør dem om til nye Lys, som
ner. Høfstumperne, der efterhaanden | faaes til billigere Priser. (Mgbl.)

Sohelten Peder Tordenskjold.

(Fortsættelse.)

Men rigtignok var Tabet af 2 Ga- | at fremstille Tingene saaledes, som deres
leier, 52 Døde og 79 Saarede ikke et | egen Mangel paa Sagkundskab og Mis-
saa ringe Tab, at Kongen eller Admira- | undelse indgav dem. Viceadmiral Ga-
litetet kunde overse det. Man havde fra | bell, der siden Dyrkilsaffæren med
Begyndelsen af næret den Frygt, at | Misundelse havde betragtet ethvert af
Tordenskjold i ungdommelig Ubesindig- | Tordenskjolds Foretagender, blev Over-
hed skulde sætte Landets Velfærd paa | krigssekretær den 4de Juni 1717, og
Epil for den Fornøielse at værl et glat | var fra den Tid af gennem Kongens
Lag med et Orlogsskib, og denne Frygt | Kabinet næsten enemægtig i Søetaten.
syntes ved det dristige og voldsomme | Saaledes gif det da ganske naturligt til,
Angreb paa Gøteborg at have faaet en | at Kong Frederiks Tillid til hans sexog-
fast Grundvold at bygge paa; man kan | tyveaarige Kommandør i Nordsøen be-
derfor ikke finde det forunderligt, at Ad- | gyndte at værl; han lod ham vide, „at
miralitetet søgte at sikre sig mod lignende | han ikke var fornøiet med den sidste Ac-
Tilfælde i Fremtiden og i sin Svarstri- | tion,“ og da han ikke troede at det var
velse til ham indstændig lægger ham paa | sikkert nok, som forhen, blot at henvise
Hjerte, „ikke herefter nogen Tid at enga- | ham til Generalitetet i Norge, befalede
gere sig mod Overmagt, med mindre han | han ham, „at han herefter skulde berede
dertil nogen positiv og speciel Ordre af | Veien til saadanne Foretagender ved al-
hans Majestæt maatte have faaet, saasom | lerunderdanigst Project.“ Tordenskjold
slige Ting, naar de ikke vel udfalde, altid | selv var imidlertid saa fast og rebøist om
foraarfage stort Ansvar.“ Men Admi- | sin uheldig udfaldne Plans Hensigts-
ralitetet bestod dog af sagkyndige Mænd, | mæssighed og Udførlighed, at han blandt
og den indflydelsesrige General-Admiral | Andet skrev til Kongen: „Gud give jeg
Güldenlew, selv en brav Sømand, var | denne Gang havde ladet mit Project
siden Matten paa Kolbergerheide, Tor- | gelange for Eders Majestæts eget Die-
denskjolds Bestytter. Admiralitetets Be- | syn, da er jeg forstret det naadigt var
dømmelse af Planen og dens Udfald lod | blevet applauderet og Misunderes Munde
derfor Tordenskjolds Mod og Fortje- | stoppede.“ Efter Kongens Befaling
nester vederfares deres Ret, og det er- | holdt han endnu nogle Dage efter An-
klærer endog i sin Skrivelse til ham: | grebet Indløbet til Gøteborg blokeret,
„det er os meget hjert, at det saa vel er | skjønt flere af hans Fartøier vare i den
udfaldet, siden vi fornemme, at Fiendens | Tilstand, at en Reparation i Havnen
Force har været saa meget overlegen.“ | havde været dem tjenligere end at holde
Men de, der havde Kong Frederiks Dre, | Søen; i dette Tidsrum søgte han, som
det adelige Parti ved Hoffet, vidste vel | han udtrykker sig, „rebelig at erstatte den

Stade, han havde lidt," og ved usfortrøden Virksomhed og Aarbaagenhed gjorde han i faa Dage tolv svenske Koffardifartøier til Pris.

Bed denne Tid findes i en kongelig Ordre til Tordenstjold den Advarsel indført „at behandle de under hans Kommando Staaende med Facilité." Med den ubændige Kraft, der laa i Tordenstjolds Sjæl, vilde han sætte sine Planer igjennem, og paa disse skulde baade Naturen og hans Omgivelser gaa ind; hans Væsen var derfor vistnok bydende og bar Præg af hans Lands Overlegenhed; det er ligesom Billedet paa denne Kraft, hvad man fortæller om ham, at han med et Blik eller en Haandbevægelse kunde tæmme en norst Bjørn, han havde ombord med sig, naar Dyret begyndte at ytre det vilde Raseri, hvortil det uhindret havde kunnet overlade sig i sine Stove. Men dog vil man seile, hvis man forestiller sig Raahed eller Haardhed mod Underordnede som et staaende Træk i Tordenstjolds Karakter; han stod paa en særdeles venstabelig Fod med de dygtigste blandt sine Officerer, hans Ordre vare altid affattede i et høfligt og sommeligt Sprog, undtagen naar han tilgavns var vred, og man har flere Exempler paa, at han høfligt og venligt har tilstalt de Kadetter, om hvem han gjorde sig Forhaabninger. Men man maa ikke forestille sig Dannelsen hos Flaadens Officerer i det Hele, saaledes som den nu er. Mangelen paa videnskabeligdannede Officerer havde gjort, at en stor Del Koffardimænd under Navn af Maanedsofficerer vare traadte i Tjenesten, og en Forestilling fra Admiralitetet af 9de Mai 1714 skildrer den største Del af dem som ubefarne, til Orlogs aldeles uvante, drifsfældige Personer af slet Opdragelse. Mellem de faste Officerer vare en stor Del Adelige, der ingen an-

den Adkomst havde til Rang paa Flaaden end den, deres Familie eller Patroner gav dem. De Officerer, der horte til en af disse to Klasser, fandt uden Tvivl Tjenesten under Tordenstjolds Kommando altfor streng og søgte Havn, hvor det nogenlunde gik an, for at pleie deres egen Magelighed. Men ligesom Tordenstjold selv var virksom, driftig, hjæf og udholdende, saaledes fordrede han ogsaa det Samme af sine Officerer. Jovrig for Landets og Kongens Tjeneste, heftig i sit Temperament og paavirket af Adelens Despoti fraoven, er det ikke urimeligt, at han undertiden har givet Befalinger og Frettelættelser paa en for mangen Officerer haard og usfordøielig Maade, medens paa den anden Side hans velvillige og ødelmodige Sind maatte umiddelbart tilskynde ham til Mildhed, Gstergivenhed og Forsonlighed, hvor Pligten tillod det.

„Gud ved," skriver han til Kongen, „jeg vil gjerne forliges med alle Mennesker, og saameget mere med under Kommando Staaende, der med mig skulle arbejde; men jeg har forhen vist, paa hvad Maade dette kunde ske, nemlig ved at lade Enhver raade efter eget Lykke, ei regnende, enten Eders Majestæts Tjeneste i Søen blev oppartet eller ikke."

Som et Bidrag til at opløse Tordenstjolds Forhold mod sine Officerer og til hans Karakterfildring i det Hele tjener Beretningen om en Uenighed med Kaptein Vosbein, der i sin Tid blev meget omtalt, og som Tordenstjold selv angiver som medvirkende Grund til, at Angrebet paa Gøteborg mislykkedes.

I Foraaret 1717 var Tordenstjold med sin Eskadre i Kattegattet for som sædvanligt at krydse mod Fienden. Han selv befandt sig paa Orlogsskibet „Saa-land" og havde desuden med sig Orlogsskibet „Fyen", og en hel Del mindre

Fartøier, blandt dem Fregatten „Den hvide Drn.“ Kaptein Lemvig, og Fregatten „Søridderen“, Kaptein Vosbein. Den 10de April fik man Die paa to fiendtlige Orlogsmænd, og da de to nævnte Fregatter vare til Luvart for dem, gjorde Tordenstjold Signal, at de skulde jage efter de fiendtlige Skibe, der imidlertid fortsatte deres Kurs mod Gøteborg. Fregatterne halede stærkt ind paa Orlogsskibene, og Tordenstjold gjorde derfor Signal til at angribe, men imidlertid havde de svenske Skibe naaet en liden Dæt udenfor Jrdlobet til Gøteborg, hvorhen Fregatterne, som Kaptein Vosbein bemærker, „af Mangel paa Lods“ ikke vovede at følge dem. Da Tordenstjold kom nærmere med Orlogsskibet „Laaland“, stød han et Skud med Starpt, saa Kuglen vandede mellem begge Fregatterne, og raabte: „Hvad ligger I der og noler efter? Hvad ligger I opbraset efter? Hvi forfølger I ikke Fienden?“ Kaptein Vosbein raabte tilbage, at han manglede Lods, hvorpaa Orlogsskibet „Laaland“ seilede forbi Fregatterne for at lede Jagten, der dog snart maatte opgives, da de fiendtlige Skibe retirerede under Fæstningen Kjölsborgs Ranoner.

Dette var den første Anledning til Uenigheden mellem Kaptein Vosbein og hans Kommandør, der aabenbart ikke har antaget den Undskyldning for gylldig, som Vosbein angav, om Ubesjendtskab med Farvandet, og altsaa maatte tilskrive ham Mangel paa Mod og Conduite. Men Kaptein Vosbein var en Svoger af den daværende Admiralitetssekretær og var ikke den Mand, der vilde give efter og enten ved forøget Tjenestiver eller paa anden Maade igjen søge at nærme sig Tordenstjold. Han var sine Ordre overhørig, hvor det paa nogen Maade kunde gaa an, og sendte alle sine

Rapporter, ikke som Krigsbrug fordrer, til den kommanderende Chef for Eskadren, men lige til Admiralitetet i Kjöbenhavn, hvor han ikke forsømte leilighedsvis at omtale Tordenstjolds Anmasselse og Uretfærdighed samt bede sig fritagen „for at staa under en saadan Kommando.“ En Dag var Tordenstjold ombord paa Orlogsskibet „Fyen“, da Kaptein Vosbein med sin Fregat netop vendte tilbage fra et Krydstog, og han lod derfor heise Signal og løsne et Ranonstjud for at gjøre Vosbein opmærksom paa, at Chefen var paa „Fyen“, og for at befale ham at komme ombord der med sin Rapport. Vosbein har enten ikke forstaaet disse Signaler, eller, som det i slige Tilfælde ofte gaar, af smaaligt Drilleri med Forsæt misforstaaet dem, og blev ombord paa sit eget Skib, uagtet Tordenstjold endnu signaliserede med et starpt Skud. Omfider maatte han adlyde den mundtlige Ordre, en Chaluppe bragte ham, og han steg i sit Fartoi for at begive sig til „Fyen“. I slige Tilfælde, naar en Officer bliver kommanderet ombord hos sin Chef, fordrer Høflighed, at derne lader brase op eller sit Skib lægge i Vinden for at vente paa det Fartoi, der bringer Officeren, men dennegang ansaa Tordenstjold, opbragt som han var, det ikke fornødent at rette sig efter de almindelige Høflighedsregler og lod Orlogsskibet endnu en Stund gaa for fulde Seil, saa det blev vanstelig nok for Kaptein Vosbein med sin Chaluppe at indhente ham. Saasnart han kom ombord, spurgte han Tordenstjold, „om han ikke var saameget værd, at han vilde brase op for ham for at komme ham vel omborde foruden at ro saa lang en Vej, og hvad de starpe Skud skulde betyde, som han baade nu og før havde studdt efter ham? Om han ikke ansaa ham for en ærlig Karl? Men

Tordenstjold bebreidede ham hans Opførsel med haarde og heftige Ord, paa stod, „at han ikke forstod sin Metier,“ og som Kaptein Vosbein til Admiralitetet klager over, „paa Skandsen, i Dificererens og Folkens Raahor lod han de touchante (fornærmelige) Ord falde, at han vilde sætte ham fra hans Fregat.“

Da Angrebet skulde foretages paa Goteborg, gav Tordenstjold Vosbein sine skriftlige Forholdsregler, hvori blandt Andet forekommer den Ordre, at „velædle Hr. Kaptein vilde behage, naar Frammen eller Skibet „Noæh Ark“ kommer ind til ham, da at give samme, som seiler meget slet, Slæbetoug og ved dens Befordring gjøre sit Bedste.“ Men Vosbein havde fundet noget Anstødeligt deri at skulle, som han udtrykker sig, „tages fra sine Krydstog for at slæbe Frammen,“ og benyttede sig derfor af den Ufuldstændighed i Ordren, at Bestemmelsesstedet ikke var angivet, lod „Noæh Ark“ skytte sig selv, adskilte sig fra Eskadren og unddrog sig aldeles fra Tordenstjolds Kommando; han seilede en Krydstur paa sin egen Haand, men mener i sin Indberetning til Admiralitetet, „at Kongens Tjeneste derved Intet skulde lide.“ Man vil erindre, hvilken uheldig Indflydelse denne Omstændighed havde paa Angrebet paa Goteborg. Admiralitetet fandt ogsaa, at Kaptein Vosbein „havde ført en uanstændig Conduite ved paa egen Haand at gaa under Seil ad Soen til og være sin Chefs Ordre overhørig, der kunde blive ham en slem Sag, om hans Majestæt skulde lade det resolvare at komme til Proces.“ Da Vosbein senere løb ind til Laurvigen i Norge, blev han strax forlyndt Arrest, og der var al Sandsynlighed for, at han af Fiskalen skulde tiltales for Insubordination. Men medens han egenmægtig havde krydset i Rattegattet, havde han

været heldig nok til at erobre en svensk Fregat paa tredive Kanoner, og denne Begivenhed forsonede ham med Tordenstjold, der fra det Dieblit fattede bedre Tanker om ham. Da Vosbein derfor lod ham tilstille en Skrivelse, hvori han i almindelige Udtryk beder ham at undskylde sin Feil, skrev Tordenstjold ham et høfligt Brev tilbage, hvori han ikke blot erklærede at ville glemme det Forbigangne, „da han nu havde forespurgt hans Capacite,“ men endog at ville anbefale hans Sag til Admiralitetet og Kongen. Og disse Løfter vare ikke toaame Ord: i en Skrivelse til Admiralitetet af 17de Juni er Vosbein omtalt paa denne Maade: „Min Prætension imod Hr. Kaptein Vosbein er nu, siden han tilstaar sin Forseelse, hvad mig angaar, ganske bilagt. Enhver, som mig kjender, ved, at jeg ikke inclinerer til noget Menneſte at føre i Ulykke, end sigende, som jeg imod al Forventning nu fik Bevis paa ved hans beviste vakre Bravour mod sin skarpe Fiende i sidste Action at være en brav Soldat, men at han har en god Forstand, har jeg vidst længe for. Sriver denne Dag til hans kongelige Majestæt for ham; vil derfor her ikke aarsage længer Ophold, alene jeg af Hjertet allerunderdanigst solliciterer for ham. Lad ham staaes, naadige Herrer, for Proces, som spilder Tiden og forsommer Kongens Tjeneste, hvortil jeg nu ved, han duer, og giv ham en Douceur for sidst beviste Tjeneste, som jeg antager for en Naade mig selv bevist.“ At Ubefalingen til Kongen ikke har været mindre gunstig, kan sluttes deraf, at Vosbein ganske fort efter blev Kommandør-Kaptein.

Omtrent i otte Dage efter Angrebet paa Goteborg vedblev Tordenstjold at holde Indløbet blokeret, indtil hans Skibes Tilstand gjorde ham det nødvendigt

at søge Havn for at lade dem lægge under Reparation. Men ogsaa denne af Nødvendigheden fremtvungne Beslutning lagde man ham i Kjøbenhavn til Last. Cabell udvirkede en Kabinetsordre, at Indesperringen igjen skulde foretages, Noget, der paa den Tid var saameget mere umuligt, som allerede flere af de norske Skibe af Admiralitetet vare kommanderede ned til Kjøbenhavn. Medens det altsaa lod til, at intet betydeligt Foretagende af Tordenstjold paa hans Post i Nordboen skulde stilliges af hans Foresatte, havde han allerede udfastet en ny Plan, om hvis Hensigtsmæssighed han sølte sig overbevist, og hvis Nødvendighed ogsaa ligger klart i Krigsforholdene.

Det laa ikke i Karl den Tolvtes Karakter at opgive et Foretagende, hvorpaa han engang havde begyndt, og saaledes gav han da heller ikke Slip paa Haabet om at forene Norge med Sverige. Endnu forsvarede han sine stærke Standsler ved Svinesund paa Grændsen af Norge, og i Sommermaanederne begyndte man at befæste Havnen ved Strømsfad. Denne By ligger ikke langt fra den norske Grændse og kun nogle faa Mile fra Frederikssten, der ved det sidste Angreb saa heldmodigt havde trodset sine Fiender. Naar Strømsfads Havn blev befæstet, vilde den afgive en ypperlig Plads for Magaziner, som vare den svenske Hær saa nødvendige ved et Felttog i det kornfattige Norge; der kunde ogsaa Transportstibene samles, og Krigsstibene have et fortræffeligt Stæde, hvorfra de kunde iaagttage og modarbejde Tordenstjolds Foretagender i Rattegattet. Læt udenfor Strømsfad ligger en liden Ø, der ved en Bro stod i Forbindelse med Byen; paa denne blev opfastet et svært Batteri paa fjorten attenpundige Kanoner og dette fik Navnet „Carolus“

efter den svenske Konge, ret ligesom til en Forsikring om den Udholdenhed, hvormed man agtede at forsvare det. Desuden arbejdede man paa to Standsler, en paa hver Side af Byen, for saaledes fuldkommen at sikre Byen fra Søsiden. Den, der ledede det hele Arbejde, var den svenske General Gjerta, der, ligesom hans Konge, var en modig og udholdende Krigsmand.

Saa snart Tordenstjold erholdt Underretning om disse Arbejder, indsaa han Nødvendigheden af at ruinere Befæstningen ved Strømsfad og det Fordelagtige ved strax at kunne gaa i Søen for at være ved Haanden, inden Fæstningsværkerne havde faaet deres Fuldstændelse. Men en dyr Erfaring havde lært ham at gaa forsigtig tilværts, og han underrettede derfor under 8de Juli først Admiralitetet og Kongen om sin Plan. „Kan mig dette gelinge“, skrev han, „venter jeg Ederes Majestæts allernaadigst Befal, efterdi Fienden, om og naar han Noget imod Norge vil tentere, efter al Raison ikke alene vil bruge samme Sted som et Magazin, men endog som et Refugium søværts, og er derfor af saameget større Consequence.“ Ogsaa med General Wedel, Formand for Generalitetet i Norge, havde han, ifølge sin Instrux, vekslet Breve angaaende denne Sag, og anført, „at han asventede hans Excellences naadige Betænkning specialiter, da han var betænkt paa at agere forsigtig, og ikke uden foregaaende sælles Raad, særlig udi vigtige Sager, Noget at foretage;“ men Wedel, der onstede saameget som det lod sig gjøre at holde sin Person udenfor det mulige Ansvar, havde blot svaret ham i almindelige Udtryk og opmuntret „ham til at studse Fienden i hans Forehavende og gjøre ham alt muligt Afbræk.“

Men Generalitetet sørgede ikke for

den nødvendige Udrustning, uagtet Tordenskjold skrev Brev paa Brev for at skynde paa det, og forestillede, at det i denne Sag netop var om Hurtighed at gjøre. Af disse Skrivelser ser man, i hvilken uheldig Forfatning Mandstabet var af Mangel paa Proviant og Penge. „Folkene“, heder det et Sted, „falde dagligdags i Høbetal i hidstige Sygdomme og Kaseri, og hade de arme Folk ikke det Ringeste at lædste sig paa, saa at den slette Anstalt ikke noksom er at beklage, og det intet Under er, om baade Lyst og Kjærlighed forgik dem.“ Han erklærer derfor rent ud, „at det ikke er ham muligt at gaa tilhøs for Mangel af behøvede Proviant og andre Rekviziter til Flotillen, saa at han for derpaa følgende Sviter ganske skal og maa være excuseret.“ Først midt i Juli Maaned var han særdig til at gaa i Suen, og den 14de leittede han Anker fra Frederiksstad med de tre Orlogsskibe „Smaaland“, „Byen“ og „Göteborg“, Stykprammene „Noah Ark“ og „Hjælperen“ og ni Galeier. Uheldigt nok gif Vinden om og tvang Stykprammene og Galeierne til at søge ind under Algerø, en Milsvæi fra Strömstad, men Orlogsskibene krydsede paa og gif om Eftermiddagen den 15de tilankers et godt Kanonstød fra Batteriet „Carolus“. Tordenskjold gif strax iland paa en liden Ø, der laa i Indløbet til Havnen, og undersøgte noie Befæstningen. Batteriet „Carolus“ var anbragt nedenunder en lodret fremspringende Klippe, der lod formode, at Skuddene fra Skibene vilde gjøre saa meget bedre Virkning, da endogsaa de Kugler, der gif Fienden over Hovedet, sandsynligvis vilde springe tilbage fra Klippewæggen og ligesuldt anrette Skade. Fra Batterierne paa begge Sider af Byen troede Tordenskjold ikke at have Meget at frygte; thi dels vare de, saavidt han kunde

skønne, kun forsynede hvert med tre middelmaadig svære Kanoner, og dels vare de endnu ikke forsvarede ved Brystværn, hvilket dog rimeligvis snart vilde ske; thi Svenskerne vedbleve endnu bestandigt at arbeide paa deres Fæstningsværker.

Tordenskjold gjorde nu et Udkaft til Angrebet og fremsatte det for alle Gheserne paa Eskadren. De tre Orlogsskibe skulde angribe Batteriet fra Nordtiden; Stykprammene og Galeierne skulde fordele sig paa begge Sider af den Holme, paa hvilken Hovedbatteriet var anbragt, og søge at afskjære dets Samkvem med Byen. Naar den fiendtlige Flod saaledes var bragt til Tausshed, skulde en Afdeling Soldater landsættes paa Den og derfra forsøge, hvad der kunde være at foretage mod Strömstad selv. Ingen af Officererne havde Noget paa denne Plan at udsætte, saameget mindre, som man formodede, at det selv i værste Tilfælde ikke vilde være vanstelig for Galeierne og Stykprammene af trække sig tilbage under Orlogsskibenes Kanoner.

Forsaavidt var Alt ordnet, men endnu bestandig udeblev Stykprammene og Galeierne, en Forsinkelse, der var saameget ubeleiligere, som de svenste Fæstningsværker med, hver Time vandt i Styrke.

Den 16de og 17de Juli var det saa stille Veir, at Farttoierne ikke kunde arbeide sig op mod Strømmen, og først om Eftermiddagen den 18de ankom endelig den længselsfuldt forventede „Noah Ark“, ført af Kapteinlojtnant Grib; med den fulgte tre Galeier, men „Hjælperen“ og de øvrige Farttoier vare endnu ikke at se.

Med hvert Dieblit steg imidlertid Vansteligheden af Foretagendet; ogsaa Infanteri blev i stedse større Mængder efterhaanden trukket sammen om Strömstad; man kunde fra Skibene tydeligt se,

at Antallet af de hvide Telte udenfor Byen bestandig forøgedes. Da var det at Tordenstjold, efterat have ladet holde Prædiken, Bøn og Kommunion ombord paa Skibene, endnu engang forelagde sine Officerer Planen til Angrebet, udvirkede for dem de Grunde, der gjorde det nødvendigt at ile, og forespurgte sig om deres Mening, enten man skulde oppebie de øvrige Fartøiers Ankomst eller angribe med den Magt, der allerede var samlet. Den som sædvanligt uforsagte Kaptein Grib stemmede strax for Angrebet og lovede, at han samme Nat Kl. 2 skulde ired sin Stykpram være paa den ham anviste Post paa den søndre Side af Batteriet „Carolus“. Derpaa undertegnede ogsaa alle de øvrige Chefer et Dokument, hvori de erklærede sig „ganste stemmige“ med Tordenstjolds Mening, og saaledes blev da Angrebet fastsat til Natten mellem den 18de og 19de Juli.

Kaptein Grib holdt ærlig sit Koste: allerede Kl. 1 om Natten var han paa sin Post ved Batteriet og forkyndte sin Ankomst ved at sende „Carolus“ det glatte Lag; men da Drlogsskibene, der skulde understøtte ham, endnu vare isærd med Indbærningen langt ude i Indløbet, var han ikke istand til ene at udholde Fiendens voldsomme Ild og lod „Arken“ hase bag en Klippe, hvor den indtil videre saa nogenlunde dækket. Drlogsskibene havde imidlertid mange Banstælgigheder at kæmpe mod: Vind og Strøm var dem ugunstig, og det traf sig saa uheldigt, at Værptougenie flere Gange bleve overskudte, hvilket forarsagede megen Tidsfpilde. Da Forsiden

af Skibene under Indseilingen nødvendigvis maatte vende lige mod Batteriet, gik alle Skuddene langstibs fra Forstavnen til Agterspeilet og dræbte eller saarede en Mængde Folk. Omfider kom „Naaland“ henimod Kl. 4 om Morgenen paa sin Post, men nu havde Binden stillet af, Skibet vilde ikke lystre sit Ror og dreie Bredviden imod Fienden. Om trent en halv Time maatte da Tordenstjold endnu ligge uvirksom i den voldsomme Ild, med Forstavnen af Skibet vendt lige mod det svære Batteri i en Afstand af nogle hundrede Alen, indtil man omfider fik en Trossse fastgjort paa en liden Holme og saaledes spaaede Skibet. I dette Mellemrum var Grib ombord paa „Naaland“ for at indhente nærmere Ordre. Tordenstjold gik ham imøde paa Falderebstrappen, omfavnede ham og bad ham igjen at bringe „Noæh Ark“ op under Batteriet, for at Fienden ikke skulde ruinere „Naaland“, inden de øvrige Fartøier kom paa deres Post. Uden Betænkning adlød den tapre Sømand, og det varede ikke længe, inden „Noæh Ark“ igjen sendte Lag paa Lag mod Fienden. Efterhaanden kom ogsaa „Fyen“ og „Goteborg“ paa deres Poster, og en vedholdende Ild rettedes mod Batteriet, hvis Kanoner Kl. 6 om Morgenen vare bragte til Taushed, da Artilleristerne enten vare dræbte eller saarede. Men General Gjerta lod igjen friske Folk komme fra Strømstad, og man saa den gamle, tapre Krigsmand med den blanke Koarde at drive sine nelende Grenaderer ind i Batteriet.

(Mere).

Blandinger. — Nytt og Gammelt.

En Sommerudflugt. Der er vistnok Mange, som tænker paa at gjøre en Udflugt til Sommeren, saasnart de for en Tid kan slippe fra sine Forretninger, men de ved ikke, hvor de skal tage hen. Hvad, om de en Gang gjorde en Tur til Jomas smukke „Spirit Lake Region“ i Dickinson County. Denne smukke Indso, i hvis Nærhed der er flere Soer, (deriblandt Doboji) dækker en Flade 5,600 Acres og har en Omkreds af 13½ Mil. Paa den 50 Maalestænger brede Jordtange mellem Spirit Lake og East Doboji ligger det vakre „Hotel Orleans,“ og paa Soen kan man gjøre regelmæssige Ture med Dampskibet „Dronningen“ (the queen). Vi har her foran os et meget smukt udflyret Heftekrift (Pamphlet), kaldet „Spirit Lake, Iowa, and its Attractions“; dette Skrift giver fuldstændig Underretning om hele denne maleriske Egn, der ogsaa synes at tilbyde rig Anledning til Jagt og Fiskeri, Badning, Roture etc. Dette lille Skrift kan man faa sig frit tilsendt ved Henvendelse til Mr. J. E. Hannegan, Burlington, C. R. & N. Railway, Cedar Rapids, Iowa.

Notitjen om nogle amerikanske Myntstykkers Handelsværdi (6te Hefte S. 190) havde vi hentet fra et ældre Numer af „New York Weekly Times“. Det er de „Confederate States“ originale Sølv-Halvdollar af 1861, som der bydes \$200.00 for, men dette var ikke anmærket i „Times“. Paa de Forenede Staters Halvdollar af 1861 er der ingen Præmie. Messrs. Scott & Company, 721 Broadway, New York City, har udgivet et lidet Skrift „Prices paid by Scott & Comp. for all U. S. coins worth over face.“ Dette kan

man faa sig tilsendt ved at sende dem 10 Cents i Stamps. Man faar da ogsaa Tegninger af Mynterne.

Fra Grækenland skriver en Rejsende, Rev. N. W. Couflyn, til „New York Observer“: Det er underligt at tænke paa, at der skal være saalidet sand Kristendom her i dette Land, hvor engang Apostelen Paulus levede og virkede. Grækerne elsker vistnok sin Kirke, men det er mere af national Stoltshed end nogen anden Ting. Den intelligente Del af Befolkningen gaar ikke til Kirke. De sige, at Gudstjenesten ikke er til nogen Nytte for dem, og de har ingen Interesse deri. Og det er ikke saa rart; der er ingen Prædiken, ingen Undervisning af noget Slags, intet uden en lav og forvirret Gjennemmullen af den foreskrevne Ritus. Landspresterne er for en stor Del nedjuntne i den dybeste Uvidenhed og kan ikke hverken skrive eller læse. De er meget fattige og lever af Folkets Barmhjertigheds-gaver; de bruge langt Haar, som er rullet sammen op under en klokkeformet Hat. Mange ere lasede og smudsige og det er ikke at forundre sig over, at Kirken er forladt af den mere renslige og intelligente Del af Befolkningen, hvoraf mange ogsaa føre et mere moralsk Liv end flere af Presterne. Ikke destomindre er det min Overbevisning, at det, som kan gøres for denne lille Nation paa to Millioner, i moralsk og aandelig Henseende, maa ske gennem deres egen Kirke ved et ordentligt uddannet græskt Presteskab og en høiere moralsk Tone og kristelig Aand iblandt Presterne, ligesom disse ogsaa for en Tid maatte støttes udenfra, naar de engang var ansat i Menighederne.

Man kan ikke andet end føle sig tung om Hjertet, naar man ser al den Overtro og Helgentilbedelse, som her gaar for sig i Kristendommens Navn. Den første Dag, jeg var i Korsu, traf til at være en af de Dage, man holdt hellig for St. Spiridion. En Gang i Middelalderen bragte Nogen en Mumie til Korsu og forstfædre, at det var Spiridions Legeme. Det er lagt i en Kiste af Sølv og bæres tre Gange om Aaret gjennem Byens Gader med Krav paa Tilbedelse. Men det er mig fortalt, at Forbandelserne ere ligesaa hyppige, thi har Nogen været uhykkelig lægges det Spiridion til Last. Dette er blot et Exempel paa en Mængde lignende Daarstab.

Jeg har forresten en særdeles fornoelig Tur. Jeg tror aldrig, jeg har følt mig friskere end netop nu, og jeg har naturlig læst paany Pauli Breve fra Rom og fra Korinth — stakkels forladte Ko-

rinth, som næsten ikke eier et Mærke af sin fordums Storhed. Jeg har været paa Marktpladsen „Mars Hill“ og følte i min inderste Sjæl den hellige Bevægelse, som enhver maa føle, naar han ved, han staar paa det selvsamme Sted, som den hellige Apostel stod, og ser ud over det selvsamme Landskab, som engang mødte hans Dø. Dste har Hjertets Længsler traadt frem i Sukket: Giv Gud, at jeg maatte mere og mere blive hans Efterfølger, som han var Kristi!

(„Ugebl. for Kirken og Hjemmet.“)

Svar paa et Spørgsmaal angaaende en Bog, kaldet „Præstepina“: Denne Bog nævnes i en Katalog som „en liden aandelig Spørgsmaalsbog af Michael Saxe;“ den kan uden Tvivl faaes hos J. T. Kelling, 226 Milwaukee Ave., Chicago, Ill for 60 Cents, samt Porto 3 Cents.

G a a d e r.

No. 258. Naar Mennesker synge saa smukt tilfammen,
Naar Fuglene kvæde i Lyft og Gammen
Og fryde sig,
Naar Studene brole der ude paa Marken,
Naar Frøerne kvæde omkaps i Parken,
Saa har du mig.

Omvendt:

Jeg kan ikke mjave, gjo eller gale,
Og sjønt jeg har hverken Klør eller Hale,
Jeg ligner Katten;
Til Foden jeg hjælper de gamle Kvinder,
I Bondens Stue du snarest mig finder
Med Baand om Hatten.

(Ugebl. f. Vørn, Rbhvn.)

Oplosninger.

No. 256 (se forrige Hefte). Oplosning indsendt af Ths. Brusgaard, Red Wing, Minn. — No. 257. Blomst. Oplosning er indsendt af Elias Anderse, Ambon, Minn.

J n d h o l d: Rejseindtryk og Skildringer fra det hellige Land. — For Gud er ingen Ting umulig. — Fra Dit ndien. — Litterære Smaating. — Man's Work and Woman's Work. — Livet i Windsør. — Søhelten Peder Tordenstjold. — Blandinger. — Nytt og Gammelt. — Gaader.

R. F. B. Portman,
JUSTICE OF THE PEACE,

ATTY. AT LAW, NOTARY, REAL ESTATE.

Office over Klopps Drug Store, DECORAH, IOWA.

C. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,

DECORAH,

IOWA.

Hans Johnsen,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svøber, Bidsler etc.,

forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Sæleringe etc.

Decorah, - - - - Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialer,
aa som Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Nie.

Kobber- og Blikvarer reparerer. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

C. C. COOK

Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste
i H a n d e l e n. Lomme- og Stue-Uhre reparerer smukt.
Læst ved Post Office, Decorah, Iowa.

T. E. Egge,

NOTARIUS PUBLICUS, udfærdiger Skjøder, Pan-
teobligationer, Føderaadskontrakter etc. Auditors
Office i Courthuset, DECORAH, IOWA.

J. T. RELF.

PHOTOGRAF,

handler med Rammer, Lister, Albums, Fliels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc

Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn vphotograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retouchør, Hr. Eugene Austin. Afslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerys Drugstore,
Decorah, Iowa.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hatte og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Sydsiden af Water Street = = = = Decorah, Iowa.

99 CENT STORE 99

For Galanteri-Varer, Guldstads, Solvtøi,
Billed-Hammer,
etc. - - - etc. - - - etc.

Burlington, Cedar Rapids & Northern Ry.

Den lige Linie gennem Staten Iowa til

Steder i Minnesota og Dakota

Staar i Forbindelse med alle vigtige Linier, der gaa mod

Nord, Syd, Ost og Vest.

Nord til Minneapolis, St. Paul og alle Steder i Minnesota, Dakota, Manitoba, Montana, Wyoming og Oregon. Syd til St. Louis og Steder i Illinois, Missouri, Arkansas, Texas og alle Steder Syd og Sydøst. Ost til Chicago og alle østlige Steder. Vest til Council Bluffs, Kansas City og alle Steder i Nebraska, Kansas, Colorado, New Mexico, Utah, Nevada og Californien.

Landløjer-Billetter ere tilsalgs paa alle Coupon-Officer, baade enkelte og for Frem- og Tilbagerejse til Landmarkeder i Iowa, Minnesota, Dakota, Kansas, Nebraska, Missouri og Texas.

Haste Train med Pullmans Palads Sovevogne gaa mellem Chicago og St. Louis og Minneapolis og St. Paul, gaaende fra Chicago paa Chicago, Rock Island & Pacific-Banen, fra St. Louis paa St. Louis, Rockit & Northwestern-Banen og fra Minneapolis & St. Paul paa Minneapolis & St. Louis-Banen.

Hovedlinien

gaar fra Burlington, Iowa, til Albert Lea, Minnesota; Muscatine = Linien fra Muscatine, Iowa, til What Cheer og Montezuma, Iowa; Clinton = Linien fra Clinton, Iowa, til Elmira, Iowa; Iowa City-Linien fra Elmira til Riverside, Iowa; Decorah-Linien fra Cedar Rapids til Postville og Decorah, Iowa; Iowa Falls = Linien fra Cedar Rapids til Worthington, Minn. og Watertown, Dakota; Belmond-Linien fra Dowse, Iowa, til Madison, Iowa.

At Ovenstaaende sees, at næsten ethvert Sted af Iowa, Minnesota, Dakota og Norden eller Osten, Syden eller Sydøsten kan naaes med denne Linie og dens Forbindelser.

Karter, Tidstabeller og enhver Underretning meddeles ved Henvendelse til Agenter. Billetter findes tilsalgs paa alle Coupon-Officer til alle Steder i de Forenede Stater og Kanada.

C. J. Ives,

Præsident og General Superintendent.

J. E. Hannegan,

Chief Clerk, Passager-Depot.

Cedar Rapids, Iowa.

Burlington, C. R. & N. R. R. Tidstabel for Decorah Station. Regulere Train afgaa og ankomme som følger: Train No. 52 (Passager) gaar fra Decorah kl. 1.50 Efterm. og No. 54 (Fragt) kl. 4.50 Form.; No. 51 (Passager) ankommer kl. 3 Efterm. og No. 53 (Fragt) kl. 5.15 Efterm.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars - Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

JOHN R. SLACK.

Iver Larsen
 sælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
 Færdiggjorte Klæder,
 Hatte, Suer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
 & Brødrene Gullifjongs forrige Store.
 Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
 Decorah = = Iowa.

Vi kan tilraade vore Læsere
 at kjøbe sit Skotoi hos
L. M. ENGER,
 respektabel Skohandler,
 2den Dør Vest for 1st National Bank,
DECORAH, - - - - - IOWA.
 U 7.

O. A. Nordgaard
 anbefaler sin nu just begyndte
Handel med Groceries.
 N. Vrestes forrige Store, Water Street, tæt ved Broen,
 Decorah, = = = = Iowa.

Day Brothers Lumber-Yard
 sælger Lumber, i Stort og Smaat, Laths, Shingles, Sash, Doors
 & Blinds, Tagreuder og Bygningspapir. Hele Jernbanevoagu-Lad-
 ninger leveres til lave Priser.
 Tæt ved Jernbane-Depotet, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
 Office over Winnesheik County Bank, - - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleshevogne og Buggier
og forøvrigt alleslags Hjoretoier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Berksted paa Hjornet af Washington St. og Broa'way.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaned) og for en Termin i Forhold. Koft billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

— Gier af —

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg har fikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norske Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Insription feilsfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Dhr. J. W. Soy, Thorvald Ropsland O. G. Arnesen og M. W. Ridder.

E. P. Haugen.

~~~~~
Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med Jødsøiet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Insription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.

F. N. EGGE,

Smedeverksted, Water Street, 11di Vest for Woolen Factory, Decorah, Iowa.

**Hestestøning, Reparation af Plouge og alle
Slags Gaardsredskaber,**

samt Alt til mit Fag henhørende Arbeide udføres billigt og forsparligt.